

NUNANUT ALLANUT ILISIMATUSARNERMULLU
NAALAKKERSUISOQARFIK

NUNANUT ALLANUT TUNNGASUTIGUT
NAALAKKERSUINIKKUT INGERLATSINEQ
PILLUGU NASSUIAAT
2024-2025

Imarisai

1. Aallaqqaasiut.....	4
2. Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik.....	7
Nunanut allanut sullissiviup angissusaa aningaasaqarneralu	7
Pineqartilluta ilaassaagut	8
3. Issittumi Siunnersuisooqatigiit	9
Kunneqarfiup siulittaasuutitaqarnerata saqqummiunnera	9
Issittumi Siunnersuisooqatigiit 2025-2027	10
4. Sillimaniarnermut illersornissamullu politikki.....	12
Naalakkersuisut Kunneqarfiup illersornissaq pillugu isumaqatigiissummut peqataanera ..	12
Nuummii Innuttaasunik ataatsimiisitsineq.....	13
Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu Isumaqatigiissutip ilaa 1	13
Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu Isumaqatigiissutip ilaa 2	14
Issittumi Tunngaviusumik Ilinniartitaaneq	15
Sillimaniarnermut illersornissamullu politikikkut oqallifinni annertusiartortumik peqataaneq	15
Naalakkersuisut NATO-mi	16
Illersornissaqarfiup nukittunerusumik Kalaallit Nunaanniinnera.....	16
5. Imartat pillugit isumaqatigiissutit.....	18
Kalaallit Nunaata Canadallu akornanni killeqarfiit pillugit isumaqatigiissut	18
Nunaviup toqqavia pillugu suliniut.....	19
Arctic Ocean Workshop.....	19
6. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivi.....	21
Kalaallit Nunaata Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivini peqataanerannik nalilersuineq.....	21
Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarternera	22
Danmarkip Nunat Avannarliit Ministeriut Siunnersuisooqatigiinni 2026-mi siulittaasuuffissaa.....	22
7. Nunat tamalaat akornanni niuerneq.....	24
Niuernernut aningaasaliisarnernullu tunngatillugu oqaloqatigiinnissamut sinaakkutit suleqatigiissutaasut.....	24
8. Naalagaaffiit Peqatigiinni Inuit pisinnaatitaaffii aamma nunap inoqqaavi.....	26
Nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii.....	27
9. Nunat tamat akornanni attaveqaatit.....	29
Frankrigi.....	29

10. Kalaallit Nunaata sinniisoqarfii	30
11. Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisoqarfia	31
EU	31
Europa-Kommissioni Nuummi allaffimmik ammaavoq.....	32
Kalaallit Nunaata OLT-itut inissisimanagera	32
2023-2024-mi isumaqatigiissutit takussutissartaat.	33
12. Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi Sinniisoqarfia	34
Immikkut ittumik diplomatiskimik suliniuteqarneq	34
USA-mik suleqateqarneq.....	36
Canadamik suleqateqarneq.....	36
Inunnik suleqateqarneq, tassunga ilanngullugit Nunavut aamma Alaska	38
Inuussutissarsiornermik ingerlataqartunik suleqateqarneq	38
13. Kalaallit Nunaata Reykjavikimi Sinniisoqarfia.....	40
Islandimik suleqateqarneq	40
Islandimik suleqateqarnerup soqutigineqarnera annertusiartorpoq	41
Arctic Circle Assembly	42
14. Kalaallit Nunaata Beijingimi Sinniisoqarfia.....	44
Takornariaqarnermut tunngasut.....	45
15. Kalaallit Nunaata Københavnnimi Sinniisoqarfia.....	46

1. Aallaqqaasiut

Ukiut kingulliit marluk Kalaallit Nunaanni nunanut allanut politikikkut ingerlatsinermi malunnaateqarlutillu annertuumik pisoqarfiupput. Nunanut allanut politikikkut nassuiaat 2024-2025 ukiut siuliini sulianik ingerlatanik takussutissiillunilu Naalakkersuisut 2024-mi 2025-milu nunanut allanut politikikkut sulinerannut killiffissiuvoq. Nassuiaat nalinginnaasumik ukiukkaartumik suliarineqartarpoq, ukiullu tulliani Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartarluni. 2025-p aallartinnerani nunanut allanut politikikkut pissutsit pissanganartorsiorfiunerat siunertaralugu, Inatsisartunullu qinersineq pissutigalugu ukiumi tassani upernaakkut ataatsimiinnermik taamaatsineq pissutigalugu, nassuiaat manna taarsiullugu piffissamik ukiunik marlunnik samminniffiuvoq. Nassuiaat piffissami isumannaallisaanikkut politikikimi annertuumik allangorarfiusumi nunattalu annertusiartortumik nunanit allanit uukkarineqarnerannik ersersitsivoq. Kalaallit Nunaata inuiaallu kalaallit soqutigisaasa isumagineqarnerat qulakkeerniarlugu, nunanut allanut politikikkut pingaarnersiunerit nutaat amerlasuut sukkasuumik annertusiartorput.

Naalakkersuisut nunanut allanut politikkiat inuiaat kalaallit soqutigisaannik toqqissimanerannillu, aningaasaqarnikkut piujuartitsinermik siuarsaanermik, avatangiisinik illersuinermik nunallu tamat suleqatigiinnerannut ilapittuinermik erseqqissumik takorluuqaqarnermik sanarfineqarpoq.

Pingaarnersiunerit taakku ingammik Issuttumi Siunnersuisooqatigiinni sulinermi qitiupput. Savalimmiut Danmarkilu peqatigalugit Naalakkersuisut siulittaasuutitaqarneq 2027-p tungaanut ingerlappaat.

Isumannaallisaanermut illersornissamullu politikki Naalakkersuisut suliaanni annertusiartortumi qitiutinneqarpoq. Tassani suliniarneq nunarsuarmioqatigiit Issittumik Kalaallillu Nunaannik kiisalu nunarsuaq tamakkerlugu isumannaallisaanermik politikikkut pissutsit ataavartumik allangoriartornerannik nalaataqarfiunerat sulinermi aallunneqarpoq. Tamanna ilaatigut Kunneqarfimmu kiisalu Kalaallit Nunaata NATO-p sinaakkutaata iluani iligisaani illersornissamik isumannaatsuunissamillu suleqatigiinnerup nukittorsarnissaanik erseqqissumik pisariaqartitsiviuvoq.

Imaq siunissatsinnut pingaaruteqarsimavoq taamatullu aamma siunissatsinni pingaarutilinnut ilaassalluni. Naalakkersuisut imartami oqartussaaneermik suliniutaat pisinnaatitaaffitsinnik illersuinissamik, imartatsinnik aqutsinissamik nunarsuarmioqatigiillu aqqqissugaanerata ataqqillugu killeqarfitsinnik annertusaanissamik periarfissanik imaqqarpoq.

Nunat Avannarliit Ministeriisa siunnersuisooqatigiivini suleqatigiinneq nunani avannarlerni suleqatitta akornanni ataatsimut naleqartitat siuarsarneranni pingaarutilimmik inissisimaffeqarput. Kalaallit Nunaat ukiuni qulikkaani nunani avannarlerni suleqatigiinnermut ilapittuillunilu iluaqutaavoq. Piffissamili nipitta akuerineqarlunilu nammineq aterput atorlugu naligiimmik pineqarnissatsinnik qulakkeeriffissamiippugut. Taamaammatt nunat allat uagut sinnerluta, peqataatinnatalu immikkoortortarput pillugu oqaluttarnerat Naalakkersuisut akuerinnaajunnaarpaat. Oqaloqatigiinnerni nammineq peqataassaagut. Naalaarnissamut, ataqqinninnissamut akuerinninnissamut oqaluserineqartunillu, inuunerannik nunaannillu sunniisunut akuutitsinissamut piffissanngorpoq. Tamanna naammassineqarsinnaanngippat,

Naalackersuisut isumalluutitsinnik killilinnik oqaloqatigiittarfimmut atuinissamut pingaarnersuisinnaangillat.

Niuerneq aningaasaqarnerlu nunap ineriartorneranut toqqammaviupput. Nunanut allanut politikkimut Nassuiaat 2024-2025 nunat tamat akornanni niuernermit immikkoortumik erseqqinnerusumik aallussivoq, tassani avammut niuerfitta annertusarnerannut, aningaasaleerusussuseqalernissamik kalaallillu tunisassiaasa niuernermit atugassarisaasa pitsaanerulernissaat qulakkeerniarlugu suliniarnerit ilanngullugit. Nassuiaatip nunat tamat akornanni niuernikkut pissutsinut tunngasunik kapitalia 2025-p aallartinnera ilanngullugu imaqarpoq, kingornalu oqartussaaffik Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiuutinut, Inatsisit atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut nuunneqarpoq.

Naalagaaffiit Peqatigiit (FN) Kalaallit Nunaannuinaangitsoq, nunarsuarmili nunat amerlanersaannut nunat tamat akornanni pingaarutilimmik suleqatigiiffiuvoq. FN-imi nunap inoqqaavisa pinsinnaatitaaffiinik siuarsaanermut, silaannaap illersorneqarneranut sorsuutiginninnermut kiisalu nunarsuarmi piujuartitsisumik ineriartortitsinermik tapersersuinermit siuarsaanermut niperput atorparput. Taamattaarlu FN-imi sulineq aqutugalugu Kalaallit Nunaata nunatut killeqarfiisa aaqquissuussamillu suliaqarfiginerisa ataqqqineqarnerannik qulakkeerinnissinnaavugut.

Kalaallit Nunaata nunani allani sinniisoqarfii Kalaallit Nunaata nunani tamani akuunerannik qulakkeerinninnermi qitiupput. Sinniisoqarfiup nunap najuunneratut avammullu kiinnereratut atuupput. Sinniisoqarfiit attaveqaatinik pilersitsisarput, matunik ammaallutik Kalaallillu Nunaata ersarissuuneranik nunallu tamat akoranni ersarissumik ineqarneranik pilersitsisarput.

2024-mi 2025-milu Kalaallit Nunaata nunanut allanut politikikkut suliaanut takussutissiivimmi, nunat tamat akornanni nunatsinnik isiginninnerup annertoorujussuunera avaqqunneqarsinnaangilaq.

Amerikamiut præsidentiata Kalaallit Nunaat pillugu oqaaseqaatai nunatsinnik oqaluttuarisaanikkullu qanittumik iligisatsinnut USA-mut pissutsinut immikkut ittumik samminninnermik pilersitsivoq. Kalaallit tungitsinnit præsidentip qinigaaffimmini siullermi nunatsinnik soqutiginninnerminik oqaaseqartarnerani soqutiginnileqqissinnaaneq piareersimaffigivarput. Soqutiginninnerulli oqaasertalerneqarnera piareersimaffigisimanngilarput.

Tamanna Naalackersuisut minnerunngitsumillu Kalaallit Nunaata innuttaanik sakkortuumik qisuariartitsivoq. Immitsinnut aalajangiivigisinnaanermut pinsinnaatitaaffippat akuerineqarnanilu ataqqqineqanngikkaangat, nunanut allanut politikikkut sulinitsinni akerliliinissaq pingaaruteqarpoq. Kalaallit Nunaata nunanut allanut sullissiviani Naalackersuisut siunnerfeqartumik suleqatigiinnermik sanilitsinnilu ilitsinnillu tatigeqatigiittumik suleqatiginninnissamik suliaqarput.

Nunatta nunat tamat akornanni annertuumik sammineqarnera, piffissami Issittup soqutigineqarnerujussuata nalaani pivoq. Tamanna ilaatigut nunarsuarmi politikkimut, silaannaap pissusaanut, pinngortitami pisuussutinut, immamut, umiarsuit ingerlaarfiinut, sillimaniarnikkut politikkimut kiisalu nunat inoqqaavinut tunngatillugu atuuppoq.

Taamaammat 2024-mit 2026-mut Nunanut allanut politikkimut nassuiaat ukiunut qaangiuttunut killiffiliiginnarnerunngilaq, pilersarusiornermili sakkuuvoq Kalaallillu Nunaatalu nunanut allanut politikkimu soqutigisaanut periarfissaanullu paasinninnissamut pingaarutilimmik

toqqammaviuvoq. Nunarsuarmi pisariusumi sukkasuumillu allanngorartumi qanoq ingerlanitsinnik nassuiaat takutitsisuuvoq. Taamattaq nassuiaammi iligiinnerput qanoq nukittorsassarneripput qanorlu ungasissumut sammisunik anguniakkatsinnik takorluukkatsinnillu aalajangersinnaassuseqarluta suleqatiginnikkusussuseqarlutalu sulissuteqarnissarput takutinneqarpoq. Nunarsuaq nunarsuarmilu politikkikkut pissutsit allanngoraangata, tamanna aamma nunat tamat akornanni annertunerusumik sulinermik, nunat amerlanerit ingerlavigalugulu iliuuseqarfiginninnerannik malitseqartarpoq. Tamatuma iligiinnerup suleqatigiinnerullu aalaakkaasuutitsillunilu nunap soqutigisaanik nukittorsaanissamik periarfissiinissamillu qulakkeerinnineq nunanut allanut politikkikkut qitiusumik suliaasangortippaa.

Kalaallit Nunaata nunanut allanut sullissinera ukiuni kingullermi oqimaatsumik tatineqaqqavoq. Suleqatigiinnerit aalaakkaasumillu iligiinnerit attannissaanni ineriartortinnissaannilu ilungersorluni ataavartumik suliniarnissaq pisariaqarpoq.

Taama oqareerluni ukiup kingulliup ingerlanerani Kalaallit Nunaata nammineerluni nipeqarnera aamma ersarinnerulerpoq. Nunat suliniaqatigiiffiillu allat Kalaallit Nunaata nunarsuarmioqatigiinni apeqqutini ineriartorneranilu nammineerluni nipaa tusarusuppaat. Akissut oqaluttarisaanermi pisarsimasutut allat aqutigalugit ingerlatinneqartassanngillat.

Taamattaq nunarsuaq annertusiarortumik uatsinnut tikeraarnissamik kissaateqarpoq. Ukiuni qaangiuttuni Naalackersuisut nunarsuarmi suleqatigisinnaasatsinnik ilitsinnillu arlalinnik tikeraarneqarlunilu tikeraarpoq, taakkulu Kalaallit Nunaanni suleqateqarnissamik kissaateqarput. Angalanerit tikeraarnerillu Kalaallit Nunaata nunat tamat akornanni kiisalu nunanik allanik attaveqarnitsinni ersarissuunerup nukittorsarnerani pingaaruteqarput.

Nunanut allanut politikkimut nassuiaat 2024-2025 soorunami sunik tamanik imaqqanngilaq, suliarpassuarnillu suliaasaqarfinnillu, ullut tamaasa Kalaallit Nunaata nunarsuarmi soqutigisaanik qulakkeerinninnermik ilapittuisunut siammasissumik takussutissiilluni sinaakkusiinissaa anguniagaavoq.

Nunatsinnik annertuumik sammininneq kaanngariartunngilaq, taamaattoqarneratalu avammut attaveqaatitta aatsaat taamak pingaaruteqalersippai.

Nassuiaammi suliarpassuit taakku nunarsuarmi nipitsinnik ersarissumik qulakkeerinninnissaannik tunngassuteqarnerat assigiissutigaat.

Pineqartilluta ilaassaagut.

Atuarluarisi!

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens-Frederik Nielsen

Naalackersuisut Siulittaasuat

2. Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik

Kalaallit Nunaata soqutigisai naleqartitaalu nunarsuup sinneranut Kalaallillu Nunaata suleqataanut siuarsarnissaat, nunanut allanut sullissiviup suliassaasa pingaarnersaraat. Nunanut allanut sullissivik Naalackersuisut nunanut allanut politikikkut inissisimaneranik pingaarnersiuinerannillu ineriartortitsinissaq, ataqatigiissaarinissaq illersuinissarluk akisussaaffigai.

Tamanna nunanut allanut attaveqarnermut tunngaannarnani, aammali nunat tamalaat akornanni kattuffinnut, suleqatigiinnermi oqaloqatigiittarfinnut ingerlatsisunullu, Kalaallit Nunaannut Issittumullu pingaaruteqartunut tunngavoq. Taamaammat nunanut allanut sullissiviup suliani Kalaallit Nunaata soqutigisaqarfigisaani, Kalaallit Nunaata pitsaanerpaamik nunat tamat akornanni suleqatigiinnermi nunarsuarmilu nunarsuarmiunngorsakkami iliuuseqarluni peqataanissaanik qulakkeerinniarluni, danskit nunanut allanut ministereqarfiat qanimut suleqatigaa.

Taamattaq nunanut allanut sullissivik Danmarkimut aallartitaqarfiit sullinneqarnerannut nunatta Københavnimi sinniisoqarfia suleqatigaa.

Nunanut allanut sullissiviup angissusaa aningaasaqarneralu

Naalackersuisoqarfiup sulisoqarnikkut isumalluutai 2025-mi misissorneqarput. Tassani 2025-mut aningaasanut inatsimmi sulisut amerlassusaaq allassimasooq naalackersuisoqarfiup sulisuisa amerlassuserpiaannut aningaasarsianullu aningaasaliissutini malittaasunut takutitsisuunnginnera erseqqissivoq. Naalackersuisoqarfik 2025-mi 30-nik sulisoqartussaavoq, tamannalu 2025-mut aningaasanut inatsimmit ukioq naallugu suliffinnik qulinik ikinneruvoq. Tassani ukioq naallugu sulliviit 40-t allassimapput. Assigiinngissutsit ukioq naallugu suliffiit aalajangersarneqarnerannut atatillugu naatsorsuinnermi kukkuneramik patsiseqarput.

Ukiup 2025-p naanerani Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfimmi Nuummiittumi sulisut 27-t atorfeqarput, taakkulu aaqqissuusaaanikkut ima agguarsimapput:

- Nunanut allanut immikkoortoq: sulisut 11
- Ilisimatusarnermut immikkoortoq: sulisut 3
- Kalaallit Nunaata sinniisoqarfii: sulisut 13

Naalackersuisoqarfik piffissami Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni annertuumik isiginiarneqarnerata nalaani suliassat suliassanillu tatineqarnerup annertusiartorfiani ikippallaanik sulisoqartoq, sulisussat amerlassusilerneqarneranni kukkunerup kinguneraa. Nunanut allanut politikikkut ajornakusoortumik inissisimanerup passunneqarnissaanut aningaasatigut atugassat annertunerusut qulakkeerniarlugit, Beijingimi sinniisoqarfiup pisortaatusut kiisalu allaffiup pisortaatusut naalackersuisoqarfiullu qullersaasa allattaatusut atorfiit inuttalernissaat kinguartinneqartariaqarsimapput. Tamanna naalackersuisoqarfiup 2025-p naanerani 454.000 kr-inik atuinikinneruneranik kinguneqarpoq. Atorfiit inuttaqanngitsut ukioq naallugu inuttaqarsimasuuppata, akerlianik naalackersuisoqarfiup 2,5 million kr-it missaannik atuvallaarsimanissaa ilimanarsimassagaluarpoq.

Pineqartilluta ilaassaagut

Februaarimi 2024-mi Naalackersuisut partiillu isumaqatigiissuteqartut Kalaallit Nunaata nunanut allanut, sillimaniarnermut illersornissamullu periusissiaa 2024-2033 saqqummiuppaat. Periusissiaq "Pineqartilluta ilaassaagut" qulequtaaraqarpoq, naleqartitanillu Kalaallit Nunaata nunanik allanik attaveqarnerani pingaarnertut periutsinik aallaaveqarluni suliaalluni:

- Oqartussaaqataaneq inuillu pisinnaatitaaffii Kalaallit Nunaata attaveqarnerinut tamanut qitiusut
- Kalaallit Nunaat Issittorlu sorsuffiunatik saqitsaaffiunatiluu eqqissisimaffiusut
- Kalaallit Nunaanni innuttaasut inuuniarnikkut atugaasa ineriartortinnissaat anguniagaasoq
- Attaveqarnerit tamarmik Kalaallit Nunaata inuiaallu kalaallit nunatut inuiattullu namminiivissuunerannik aallaaveqartut
- Nunat tamat akornanni attaveqarnerit tamarmik piujuartitsisuullutillu aaqqiissutissarsiornermut tappissuussasut
- Kalaallit Nunaat Issittumi inuiaqatigiinnik peqateqarlunilu suleqatiginnittoq

Periusissiaq anguniagartuujuvoq Kalaallillu Nunaannut sinniisut tamarmik, Kalaallit Nunaata nunanut tamanut atasumik ineriartorneranik akisussaaffeqartut ilapittuisussaasullu, suliniuteqarnissaanik piumasaqartuulluni. "*Pineqartilluta ilaassaagut*" politikikkut oqariartuutaavoq, nunarsuup sinneranut Kalaallit Nunaata siunertaanik, nunallu tamat akornanni suleqatigiinnerit pilersinnaanerannik ersersitsisoq.

Naak periusissiaq ukiuni qulini atuuttussatut suliarineqaraluartoq, ukioq atuuffia siulleq nunatsinni nunarsuullu sinnerani isumannaallisaanermi politikkip sukkasuumik allanngoriartorneranik nalaatsiviuvoq. 2025-mi upernaakkut Inatsisartunut qinersinerup kingorna nutaamik naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissusiortoqarpoq, tassanilu periusissiap suli nunanut allanut politikikkut sulinermi toqqammavigineqarnissaa aalajangersarneqarpoq. Naalackersuisooqatigiinnermut isumaqatigiissutip peqatigisaanik periusissiap ilaata nutarterneqarnissaa siunertaralugu isumaqatigiissuteqartut peqatigalugit misissoqqinneqassasoq erseqqissarneqarpoq. Tamatumani nunarsuarmi pissutsit allanngornerat innersuussutigalugu. Politikikkut oqallinnerit 2026-mi ukiup affaani siullermi aallartinneqarnissaat ilimagineqarpoq.

3. Issittumi Siunnersuisooqatigiit

Issittumi Siunnersuisooqatigiit tassaavoq nunat akornanni ataatsimiititaliaq issittumi suleqatigiinnermut pingaarutilik. Siunnersuisooqatigiinni nunat arfineq pingasut ilaasortatut peqataapput tassaasut Canada, Kunngearfik Danmark (Nunarput, Savalimmiut Danmarkilu), Finland, Island, Norge, Rusland, Sverige aammalu USA – kiisalu nunap inoqqaavi Issittumi najugaqartut ataavartumik peqataasutut sinniisuullutik. Siunnersuisooqatigiit oqaloqatigiittarnikkut, paasisanik avitseqatigiittarnikkut aamma ataatsimoorussilluni suliniuteqartarnikkut Issittumi ineriartornerup piujuartinnissaa, avatangiisillu illersorniarlugit suleqatigiinnerneq siunertarivai. 1996-imi Issittumi Siunnersuisooqatigiit pilersinneqarnerminiilli inuiaqatigiinni assigiinngitsunik suleqatigiinnermut immikkut ittumik pilersitsivoq, tassanilu naalagaaffiit aamma nunap inoqqaavi ataqatigiinnerusumik aaqqissuussaaneermik ajornartorsiutinillu assigiinnik aaqqiiniallutik sulipput, ilaatigut silap pissusiata allangoriartorneranut, avatangiisunik illersuinnermut, imaani avatangiisunut, upalungaarsimanissamut aammalu Issittumi inuiaqatigiinni atugarissaarnermut tunngasunik sulillutik. Sulinerit suleqatigiissitani ingerlanneqartarput, tassanilu paasissutissanik katersineq, misissueqqissaarineq, siunnersuutunik aammalu inassuteqaatinik ineriartortitsineq ingerlanneqartarput, tamatuma kingorna nunanit ilaasortaasunit timitalersorneqalersartunik. Suleqatigiissitat siulittaasoqarlutik arfineq pingasunik nunat aallartitaasa siulittaasuunik inuttalersugaasumik aammalu aalajangersimasumik peqataasartunit arfinilinnik ilaasortaqartarput.

Siunnersuisooqatigiinni aalajangiinerit tamakkiisumik isumaqatigiinnikkut ingerlanneqartarput, tassuunilu oqaloqatigiinneq tatiginartumillu suleqatigiinneq nunani issittuni suleqatigiinnermut tunngavisoq ersersinneqarpoq.

Issittumi Siunnersuisooqatigiit 2022-mi marsimiit sulinerat aporfeqangaatsialerpoq, tassa siunnersuisooqatigiinni suliit tamarmik Ruslandip Ukrainimik saassussinera pissutigalugu unitsinneqarmata. Taassuma kingorna siunnersuisooqatigiinni suleqatigiinnerup ilaa alimasissumik ataatsimiittarnikkut aallarteqqinneqassasoq aalajangiunneqarpoq, ilaatigut suleqatigiissitani arfiniliusuni. Taamaattoq ministerit atorfilittallu ataatsimiittarnerat suli aallarteqqinneqanngillat. Issittumi Siunnersuisooqatigiit ingerlaannarnissaat qulakkiissallugu Naalakkersuisunut pingaaruteqarpoq. Tassunga atatillugu Issittoq ataqatigiissuusoq Ruslandilu aamma ilaasoq Naalakkersuisut nassuerutigaa.

Kunngearfiup siulittaasuutitaqarnerata saqqummiunera

Siulittaasuunissamut anguniagassatut pilersaarut 2025-2027 Nuummi apriliip 11-iani 2025-imi Katuami Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisup saqqummiuppa. Saqqummiineq Issittumi Siunnersuisooqatigiinni attaveqaatit aqqutigalugit toqqaannartumik aallakaatinneqarpoq, taamaalillutik Issittumi tamarmi innuttaasunut malinnaavigineqarsinnaanngortillugu.

Taamanikkut Naalakkersuisut nalunaarutigaat Kenneth Høegh Kalaallit Nunaanni Kunngearfik sinnerlugu Issittumi aallartitaassatut toqqarneqarsimasoq. Kunngearfimmi siulittaasuuffiup nalaani Kenneth Høegh atorfilittat qullersaasa ataatsimiititaliaanni (Senior Arctic Official Chair)

siulittaasutut inissisimassaaq, taamaalilluni pisortatigoortumik aqutsinermi ataatsimiititaliap suliasai pingaarutillit isumagisassallugit, ilaatigut Issittumi Siunnersuisooqatigiit ingerlaqqissinnaanissaannut pitsaasumillu ingerlatsinissamut qulakkeerinninnissaa isumagissallugu. Oqaluttuarisaanermi siullermeerluni Kalaallit Nunaanni atorfilittamik ambassadøritut toqqaasoqarpoq.

2025-imi maajip qaammataani nunarput, Savalimmiut Danmarkilu ataatsimoorlutik Issittumi Siunnersuisooqatigiinni siulittaasuuneq tiguaat. Siulittaasuuneq piffissami maaji 2025-miit maaji 2027-mut ingerlassaaq. Nunatta immikkut inissisimanini pissutigalugu siulittaasuuneq tiguva, tassanilu Norgemi Tromsømi maajip 12-iat 2025-imi Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq Issittumi Siunnersuisooqatigiinni kunngeqarfik sinnerlugu siulittaasuuneq Norskit nunanut allanut naalackersuisuannit Espen Barth Eidemit ingerlateqqinneqartoq tiguva.

Issittumi Siunnersuisooqatigiit 2025-2027

Siulittaasuutitaqarnermik tigusinissamut piareersarnermut atatillugu Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq siulittaasuutitaqarnermi politikikkut sinaakutissanik inissiinarluni danskit nunanut allanut ministeriannik Lars Løkke Rasmussenimik taamanikkullu Savalimmiut nunanut allanut, inuusutissarsiornermut Niuernermullu naalackersuisuannik Høgni Høydalimik arlaleriarluni ataatsimeeqateqarpoq. Tamatumunnga ingiaqatigitillugu siulittaasoqarfimmik tigusinissamut piareersaatit Naalackersuisuni aamma Kalaallit Nunaata, Danmarkip Savalimmiullu akornanni ingerlanneqarput. Oqaloqatigiinnerit pingaarnertut siulittaasuutitaqarnissami ataatsimut pingaarnersiuikkanik kiisalu Kalaallit Nunaata, Savalimmiut Danmarkillu akornanni ingerlatsinerup agguataarneqarneranut tunngassuteqarput.

Issittumi Siunnersuisooqatigiinni siulittaasuunermi Issittumi inunnut attuumassuteqarnerusunik peqataatsinerusunillu suliaqarnissaq toqqammaviuvoq, siunissamilu Issittumi najugaqartuni naleqarnerusumik sulisoqarnissaa anguniarneqarniarluni. Suleqatigiissitat Issittumi Siunnersuisooqatigiinni pingaarutilimmik inissisimapput, tassa Issittumi ineriartornermi Issittumi inuit inuunerannut atugassarititanut ilapittuutaanissaannut qulakkeerinneqataasussaagamik. Nunatta kissaatigaa suleqatigiissitanut ilisimasanik pikkoriffinnillu ilassuteqarsinnaanissani, pingaartumik Issittumi inuuniarnermut atukkanik, nunarsuarmi avatangiisinut silallu allangornerata kingunerisaanik paasinninnermut kiisalu ilisimatusarnermut suleqatigiinnermut tunngasunik.

Issittumi Siunnersuisooqatigiinni suleqatigiissitat aamma siulittaasuusarnerat naalagaaffiit ilaasortaasut akornanni paarlakaalluni ingerlanneqarpoq, ilaasortallu sinniisaannit naliginnaasumik suliarineqartarluni. Issittumi Siunnersuisooqatigiinnut siulittaasuuffiup tigonera ilutigalugu Kunngeqarfiup suleqatigiissitami Sustainable Development Working Groupimi (SDWG) siulittaasuuffik tiguva, suleqatigiissitamullu avammut nunani tamalaani sinniisuulluni. SDWG Issittumi piujuartitsisumik ineriartornermik inuuniarnikkullu atukkanik pitsanngorsaanissamik aallussivoq, ingammik nunap inoqqaavinut tunngatillugu. Tamatuma saniatigut Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfiup Kunngeqarfimmut aallartitat siuttuattut inisisimavoq, taamaalillunilu Kunngeqarfiup soqutigisaanik SDWG-mi isumaginninnermut akisussaasuulluni. Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik Conservation of Arctic Flora and Faunami (CAFF) Kunngeqarfimmut aallartitat siuttuattut atuuppoq. Siulittaasuutitaqarnermi pilersaarutit Issittumi Siunnersuisooqatigiit nittartakkakkut qupperneranni nassaarineqarsinnaapput.

Kunngaqarfiup siulittaasuutitaqarnerani pilersaarutaata atuutilersinnissaa ikorfartorniarlugu, siulittaasuutitaqarnerup nalaani suliniutit ataatsimeersuarnerillu Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartussat pilersaarusioneqarput. Ilaatigut aningaasaqarnikkut ineriartornermi workshoppertitsinissaq, inuusuttut ataatsimeersuartinneqarnerat kiisalu uumassusillit assigiinngiaartuunerat pillugu ataatsimeersuarnissaq pilersaarusioneqarput.

4. Sillimaniarnermut illersornissamullu politikki

Nunarsuatsinni sillimaniarnikkut illersornissakkullu inissisimaffik sukkasuumik allanngoriartorpoq. Peqatigisaanik Kalaallit Nunaata nunarsuarmi politikikkut sillimaniarnikkullu inissisimanagera pissutigalugu, Kalaallit Nunaat nunani tamani annertunerusumik sammineqarpoq. Kalaallit Nunaata Issittullu sakkulersuuffiunnginnissaa, eqqissisimaffiunissaa Ilulissanilu nalunaarummi periutsinik aallaaveqartumik aalaakkaasuunissaa, 2024-mi 2025-milu sillimaniarnermi illersornissamilu immikkoortumi Naalakkersuisut sulinerminni toqqammavigaat.

Nunanili tamani ineriartornerup qanoq nunarsuarmi piffinni allani saqitsaannerit sillimaniarnermilu politikikkut pissutsit qanoq Issittumut sunniuteqarsinnaanerit takutippaa. Kalaallit Nunaata annertusiartortumik nammineq sillimaniarnikkut illersornissakkullu unammilligassaminut pingaarnersiunissamullu pissutsiminik isummertarnissaa, ineriartornerup malitsigaa. Tamanna Naalakkersuisut annertunerusumik akuunissaannik pisariaqartitsiviuvooq, Naalakkersuisullu sillimaniarnermut illersornissamullu politikikkut piginnaasanik politikkimillu ineriartortitsinermit isumalluuterpassuarnik aningaasaliissuteqarput.

Kalaallit Nunaata isumannaatsuunerata illersorneqarneratalu nukittorsarneqarneranut atatillugu, Kunngaqarfiup iluani Kalaallillu Nunaata NATO-p sinaakkutaanni iliinik suleqatigiinnermik ineriartortitsinissaq, Naalakkersuisut pingaarutilittut pingaarnersiugaraat. Sillimaniarnikkut politikikkut pissutsit danskit illersornissaqarfanut oqartussaannermik attassineranut alapernaarsuineranullu tunngatillugu nutaanik qaffasinnerusunillu piumasaqaateqarfiuvooq. Tamanna danskit iligisallu sakkutuuisa sakkutooqarnikkullu naammassinnissinnaassusiisa Kalaallit Nunaanni Kalaallillu Nunaata eqqaani 2025-mi ingerlaavartumik najuunnerunissaannik ersarinnerunissaannillu kinguneqarpoq.

Illersornissaqarfiulli nukittunerusumik Kalaallit Nunaanniinnera aamma suliassanik isumaginninnermi takussutissaqarnerulernermit periarfissamik kinguneqarpoq, tamatumalu nunaqavissunit piffinnilu suliffeqarfinit immikkut ilisimasanik piffinnilu pissutsinik ilisimasanik akuutitsinissamik pisinnaalersitsivoq. Tunngaviatigut ineriartorneq nunatsinni nunanilu tamalaani sillimaniarnermi illersornissamilu politikikkut sunniuteqarnerunerup annertunerusumik ineriartornissaanut ammaassivoq.

Naalakkersuisut Kunngaqarfiup illersornissaq pillugu isumaqatigiissummut peqataanera

Kalaallit Nunaata nunanut allanut, sillimaniarnikkut illersornissamullu politikikkut periusissiaani "Pineqartilluta ilaassaagut" ilaatut, Kalaallit Nunaata danskit illersornissaq pillugu isumaqatigiissutaanni akuunerunissaa politikikkut anguniagaavoq. Akuunerup illersornissamut immikkoortumi suliniutini inuiaqatigiinni piujuaannartitsineq, Kalaallillu Nunaata Issittumi illersornissami politikikkut annertunerusumik akisussaaqataalerneru qulakkiissavaa.

Danskit illersornissaq pillugu isumaqatigiissitaat ukiuni qulini sinaakkutitut isumaqatigiissutaavoq, 2024-mit 2033-mut atuuttoq, ingerlaavartumillu isumaqatigiissutit ilaat aqutigalugit

isumaqatiginninniutaasartoq. Kalaallit Nunaata akuutinneqarnera ministeritigoortumik pisarpoq, tassanilu Naalakkersuisut danskillu naalakkersuisui danskit illersornissamut ministeriata, Folketingimi illersornissaq pillugu isumaqatigiissuteqartunik isumaqatiginninniarnera sioqqullugu ingerlanneqartarluni. Naalakkersuisut akuutinneqarneranut atatillugu 2024-mi 2025-milu siullermik Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut tunngasunut Naalakkersuisup kingornalu Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfiup danskillu illersornissamut ministeriata Troels Lund Poulsenip akornanni isumaqatiginninniarluni ataatsimiinnerit arlallit ingerlanneqarput. Ataatsimiinnerit ilaatigut Illersornissaqarfiup Kalaallit Nunaanni sulianik isumaginninnerani aningaasaliinernut tunngapput.

Naalakkersuisut danskillu illersornissamut ministereqarfiata akornanni suleqatigiinneq 2024-p 2025-llu akornanni ataatsimut illersornissamik isumaqatigiissutip ataani Kalaallit Nunaanni Issittumilu pissutsinut tunngasunik isumaqatigiissutit ilaannik sisamanik kinguneqarpoq. Ilaatigut Isumaqatigiissutip ilaa 1 Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu, januar 2025-meersoq kiisalu Isumaqatigiissutip ilaa 2 Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu, oktober 2025-meersoq, taakkulu ataatsimut Issittumut Atlantikullu Avannaanut immikkoortinneqarunik danskit aningaasaannik 42 milliardit missaannik nalilinnik suliniutinik imaqarput. Suliniutinut Illersornissaqarfiup Kalaallit Nunaanni suliasanik isumaginninnerani suliniutinut arlalinnut aningaasaliinernik malitseqarpoq, piffimmilu najugaqartut akuutinnissaannut inuinnarnullu iluaqutaanissaanut annertuumik aallussisuullutik.

Nuummii Innuttaasunik ataatsimiisitsineq

2024-mi marsip novemberillu qaammataanni danskit illersornissamut ministeriat Troels Lund Poulsen illersornissamut isumaqatigiissutip ataani isumaqatigiissutit ilaannik isumaqatiginninniarneranut atatillugu Nuummumut tikeraarpoq. Tikeraarnernut taakkununga tapiliullugu Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisup illersornissamullu ministerip illersornissaq pillugu isumaqatigiissutip taassumalu Kalaallit Nunaannut Issittumullu sunniutaa oqallisiginiarlugu Nuummi innuttaasunik ataatsimiititsipput. Innuttaasunik ataatsimiititsinerit ornigarneqarluarput, taakkunanilu inuit 130-t 80-llu missaat marsimi novemberimilu 2024-milu peqataapput. Ataatsimiinnerni innuttaasunik akuutitsinerup pingaarutaa ersersinneqarpoq, tamannalu Naalakkersuisut illersornissamut isumaqatigiissummut akuutinneqarnerannut atatillugu immikkut aallunneqarpoq.

Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu Isumaqatigiissutip ilaa 1

2025-imi isumaqatigiissut siulleq Issittumut Atlantikullu avannaanut tunngassuteqartoq danskit naalakkersuisuisa partiillu isumaqatigiissummut tunuliaqutaasut peqatigalugit nunatsinni naalakkersuisut isumaqatigiissuteqarfigaat. Isumaqatigiissummi nunami najuunneq, alapernaarsuineq aammalu nunatta oqartussaaffigisaanik illersuineq pillugit sillimaniarnikkut illersornissakkullu annertusaalluni iliuusissat aningaasaliinissat immikkut ukkatarineqarput. Sakkussanik amerlililneq ilaatigut umiarsuarmik issittumut naleqquttunik pingasunik, droninik isorartuumut ingerlasinnaasunik qaammataasatigullu piginnaasanik annertusaanermik aningaasalersuinissamik imaqarput. Isumaqatigiissutip immikkoortua siulleq Issittumut atlantikullu avannaanut tunngasoq Naalakkersuisut isumaqatiginninniutissatut kissaataannit nunatsinni inuiaqatigiinnut pitsaanerpaamik kinguneqarnissaannik anersaaqartumit suliaavoq.

Isumaqatigiissutip timitalersonera suliffeqarfinnut najukkamiittunut iluaqutaanissaa aammalu immikkut atortulersuutit marloqiusamik atuuffeqarnissaannik ukkassineq tassani ersipput. Naalakkersuisut *Canadian Rangers*it isumassarsiorfigalugit nunatsinni pilersitsisinnaanermut misissueqqissaarnissamik ilanngullugu kissaateqarput. Illersornissaqarfiup suliassanik naammassinninniarnenerani sumiiffinni inuit pikkorissut akuutinneqartarnissaannik aammalu inoqarfinni avinngarusimasuniittuni najuunnissaq tassani siunertaallutik. Naalakkersuinikkut aalajangernissamut tunngavissiorluni kingornalu aallarnisaanissamut misissueqqissaarnissamut suliniummik ingerlatsisussanik marlunnik isumaqatigiissutip aningaasartaasa iluini atorfinitsitsinissamut aningaasaliisoqarpoq.

Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu isumaqatigiissutip ilaa 1 ataatsimut suliniutinut 14,6 milliard koruuninik imaqarpoq, danskillu illersornissamut ministereqarfiani Københavnimi Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalakkersuisumit peqataaffigineqarlunilu taassumalu oqalugiarfigisaani saqqummiunneqarpoq. Aatsaat siullermeertumik illersornissamut immikkoortumi isumaqatigiissutip taama annertutigisup tamanut saqqummiunneqarneranni Naalakkersuisut peqataapput.

Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu isumaqatigiissutip ilaa 1 ukiup ingerlanerani kingusinnerusukkut isumaqatigiissutip ilaanik 2-mik isumaqatigiissuteqarluni Issittumi Atlantikullu Avannaanni illersornissap isumannaatsuunerullu suli nukittorsarnerunissaanik imaqartumik isumaqatigiissuteqarnissaq anguniagaralugu isumaqatigiissutigineqarpoq.

Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu Isumaqatigiissutip ilaa 2

Oktoberimi 2025-mi Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu isumaqatigiissutip ilaa 2 isumaqatigiissutigineqarpoq, taannalu naalakkersuisunit kiisalu partiinik illersornissamut isumaqatigiissuteqartunik, Naalakkersuisut qanimut suleqatigalugit akuersissutigineqarpoq. 27,4 milliard koruuninik suliniuteqarnikkut Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu isumaqatigiissutip ilaa 2 nunarsuup immikkoortuani isumannaatsuunerup illersornissallu nukittorsarnissaanut aatsaat taama amerlatigisunik aningaasaliisoqarpoq, tassani ingammik Kalaallit Nunaanni.

Sulinitit Illersornissaqarfiup Issittumi suliassanik isumaginninneranik nukittorsaavoq, aammali ingammik attaveqarnikkut pingaarutilimmik attaveqaatini piffinnilu inuiaqatigiit Kalaallit Nunaata isumannaatsuuneranut upalungaarsimaneranullu ilapittuisinnaaneranut tunngavissiilluni. Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu isumaqatigiissutip ilaa 2 Nuummi attaveqaatitigut danskit illersornissamut ministeriat Troels Lund Poulsen peqataasoralugu, Nunanut allanut Ilisimatusarnermut Naalakkersuisumit tusagassiortunik katersortitsinermi saqqummiunneqarpoq. Naammassinnissinnaassutsip tungaani isumaqatigiissutip ilaa 2 ilaatigut issittumi umiarsuit marlunnik amerlinerannik, imartamik timmisartunik alapernaarsuutinik kiisalu nunatta kangiani silaannakkut alapernaarsuummik radarimik nutaamik ataatsimik imaqarpoq. Tamatuma saniatigut isumaqatigiissut ilaatigut Atlantikup avannaani nutaamik kabelimik immap naqqatigoortumik attaveqaatinillu pingaarutilinnik illersuinissamut naammassinnissinnaassutsimik pissarsinissamut periarfissanik imaqarpoq.

Isumaqatigiissutip suliarineqarnerani Naalakkersuisut qanimut akuutinneqarnerat piffimmi akuutitsinermik, illersornissaqarfiullu nukittorsakkamik najuunneranik ersarissumik qulakkeerinnippoq, ilaatigut dual-usemik suliniutitigut arlalitsigut kiisalu Illersornissaqarfiup

nunatsinnilu namminersorlutik inuussutissarsiortut akornanni attaveqaatissamik atorfinitsitsinikkut.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Rangersiinut misiliummik suliniummut aningaasanik atugassanngortitsisoqarpoq. Rangersinik suliniummut misissueqqissaarnerit 2025-mi ukiakkut aallartinneqarput, 2026-llu ingerlanerani suliniummut erseqqissumik periusissiaqartoqarnissaa ilimagineqarpoq.

Isumaqatigiissutit ilaat illersornissamilu isumaqatigiissummi ataatsimut aningaasaliissutit ilaatigut NATO-p nukittussutsimik anguniagaanik naammassinninnermut peqataaqataassapput.

Issittumi Tunngaviusumik Ilinniartitaaneq

Issittumi Tunngaviusumik Ilinniartitaaneq Kangerlussuarmi upalungaarsimanermik samminnittumik tunngaviusumik ilinniartitsineruvoq, upalungaarsimanermi piginnaasat sakkutuutullu piginnaasat akulerullugit ingerlanneqartartoq. Ilinniartitaaneq Danmarkimi sakkutuujususaatitaanermi ilinniarnemitulli periarfissiisarpoq, tassani Illersornissaqarfimmi upalungaarsimasuniluunniit ilinniaqqinnerit ilanngullugit. Tamatuma saniatigut ilinniartitaaneq politiingorniarluni ilinniarnermut qatserisartunngorniarlunilu ilinniarnermut periarfissiisuvoq. Issittumi Tunngaviusumik ilinniartitaaneq qaammatini arfinilinnik sivilissuseqarpoq, kingornalu piginnaasatut ilikkakat inuinnarnut illersornissamullu tunngatillugu atornissaat siunertaralugu inaarutaasumik peqataanissamut periarfissaqartoqassaaq. Ilinniartut eqimattat siulliit ilinniarnertik maajimi 2024-mi aallartippaat, 22-inillu 19-it qaammatinik arfinilinnik sivilissuseqartumik ilinniarnertik naammassivaat. Issittumi Tunngaviusumik Ilinniartitaanermut soqutiginninneq tunuliaqutaralugu Naalakkarsuisut danskillu naalakkarsuisui Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu Isumaqatigiissutip ilaani 1-mi ilinniartunut inissat 22-nit 30-nut amerlinissaannik isumaqatigiissuteqarput. Taamaalilluni maajimi 2025-mi ilinniartut 30-t ilinniartitaanermi eqimattat aappaattut ilinniarnerminnik aallartitsipput. Taamattaq Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugu Isumaqatigiissutip ilaani 2-mi Naalakkarsuisut danskillu naalakkarsuisui Issittumi Tunngaviusumik Ilinniartitaanermi droninik ingerlatsinermut modulimik pilersitsinissamik isumaqatigiissuteqarput.

Ataatsimut isigalugu ilinniartitaanermut soqutiginninneq annertuvoq. Illersornissaqarfik eqimattanut siullernut tullernullu qinnuteqartitsinermut atatillugu qinnuteqaatinik amerlasuunik tigusaqarput. Ilinniartitaaneq Kalaallit Nunaanni inuussuttunut ilinniartitsinerni kisiartaalluni Kalaallit Nunaanni nunap immikkoortui tamarmik ilinniartussanik tigusinerni tamani sinniisoqarnissaannik anguniagaqartuuvoq.

Sillimaniarnermut illersornissamullu politikkikkut oqalliffinni annertusiartortumik peqataaneq

Kalaallit Nunaata nammineq isumannaallisaanikkut illersornissamullu politikikkut unammilligassani pingaarnersiuerminillu isummertarnerata annertusiartornera ilutigalugu, Naalakkarsuisut nunat tamat akornanni oqaloqatigiittarfinni ataatsimiinnernilu peqataasarnerat aamma taamatut annertusiartorpoq. Tamanna ingammik 2024-p 2025-llu ingerlanerani ersarippoq.

2024-mi ukiakkut ilaatigut NATO-p Bruxellesimi qullersaqarfiani nuimasunik peqataaffigineqartumi issittumi illersornissamat nunanullu allanut ministeriisa immikkut ataatsimiinnerini marlunni Naalakkersuisut Kunngearfiup aallartitaata ilaatut peqataapput. Ataatsimiinnerit Issittumi sillimaniarnikkut illersornissakkullu nunat pingaarnersiueri pillugit oqallinnissat siuertaralugit ingerlanneqarput. Kalaallit Nunaata ataatsimiinnerni taamaattuni peqataasarnarata Naalakkersuisut issittumi iligisat akornanni paasisaqarlutillu paasisutissanik avitseqatigiittarnermut periarfissippai (A7). Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut issittumi pissutsinik ineriartornermillu Kalaallit Nunaata isiginninneranik namminneerlutik avitseqatigiissuteqarnissamik periarfissinneqarlutillu Naalakkersuisut A7-mik attaveqarnermik sanarfinissaannik neqeroorfigineqarput.

Illersornissamat politikikkut oqalliffinni annertusiartortumik peqataanermit ilutigittillugu Naalakkersuisut februaarimi 2025-mi Münchenimi ukiumoortumik Munich Security Conferencemi (MSC)-mi pernarlutik peqataapput. Ataatsimeersuarneq nunat tamat akornanni isumannaatsuunermi ineriartornerit unammilligassallu nukinginnarnerpaat pillugit oqalliffinni nunarsuarmi nuimanersaavoq. Ataatsimeersuarnermut peqataasunut ilaatigut Amerikamiut vicepræsidentiat J.D. Vance nunarsuarlu tamakkerlugu naalagaaffiit qullersaat 60-t missaat peqataapput. Naalagaaffingornissamat Nunanullu allanut Naalakkersuisoq immikkut piginnaatinneqarluni ataatsimiinnerni oqallinnernilu matoqqasuni peqataavoq, ataatsimeersuarnermi 2025-mi Inatsisartunut qinersinerup nalaani ingerlanneqarmat. Naalakkersuisut piginnaatitsissutip iluani peqataanerat sinniisoqarnissamat issittumilu isumannaallisaaneq aalaakkaasuunerlu pillugit oqallinnerni, piffissami Kalaallit Nunaata nunarsuarmi oqallisigineqarnerata annertunerpaanut akuunerata nalaani, peqataanissamat periarfissiivoq. Naalagaaffingornissamat Nunanullu allanut Naalakkersuisup peqataanera Kalaallit Nunaata iligisaanit amerlasuunit maluginiarneqarlunilu nammaqatigiinnissamik tapersersuinermillu oqariartuuteqarluni akuerineqarpoq.

Naalakkersuisut NATO-mi

Naalakkersuisut danskillu nunanut allanut ministereqarfiat Kunngearfiup Danmarkip NATO-mi Bruxellesimi aalajangersimasumik aallartitaannut, kalaallit aallartitaannik sulisuannillu aallartitsinissaq isumaqatigiissutigaa. Sulisoq sinniisoqarfiup ilaatut danskit nunanut allanut ministereqarfiannit aallartitat allat peqatigalugit ilaalerpoq. Issittumi Kunngearfiup isumannaallisaanermi politikimi pingaarnertitaasa siuarsarnissaannut atatillugu issittumi pissutsinik immikkut ilisimasanik ilapittuinissaq, sulisup suliaasa pingaarnarpaat ilagaat. Issittumi sillimaniarnikkut pissutsit Issittumi innuttaasunut sunniuteqalersinnaasumik ilungersunarsineranni, Kalaallit Nunaata sillimaniarnermi politikikkut pissutsinik ilisimasaqarnissamik pisariaqartitsinera annertusivaa. 2024-p 2025-llu ingerlaneranni kalaallit aallartitaannik NATO-mi sinniisoqarfimmut aallartitsineq, piffissami kalaallit Iligiit sulineranni, Iligiillu Issittumi pissutsinik ilisimasaasa nukittorsarnissaannik annertusiartortumik pisariaqartitsinerup nalaani pisoq erseqqissarneqarpoq.

Illersornissaqarfiup nukittunerusumik Kalaallit Nunaanniinnera

Issittumi illersornissamat politikikkut pissutsit allanngorneranut atatillugu, Illersornissaqarfik 2025-p ingerlanerani sakkutooqarnikkut najuunnerminik nukittorsaallunilu, Kalaallit Nunaanni

sungiusarnernik ingerlatsinerminik annertuliivoq. Tamanna ingammik Arctic Light 2025-mi sungiusarnermi, Nuummi septemberimi 2025-mi nunanit iligisanit amerlasuunit peqataaffigineqartumik ingerlatsineranni pivoq.

Ingerlatat annertusineqarneranni issittumi pissutsinik piginnaasat ilisimasallu nukittorsarnissaat siunertaavoq. Tamanna inuinnaat sakkutuullu Kalaallit Nunaanni suliassaasa innuttaasut isumannaatsuunerannut toqqissisimanerannullu iluaqutaasumik ingerlanneqarnerannut qulakkeerinneqataavoq. Ingerlatat annertusinerat Naalakkersuisut danskillu illersornissamut ministereqarfiata piffinneersut akuutinneqarnerannik qulakkeerininnissamik, piffinnilu pissutsit annertunerpaamik isiginiarneqarnerisa qulakkeerniarlugit qanimut suleqatigiinnerisigut pivoq, tassani assersuutigalugu piniarnermi piffissat ingerlatsiviit uumasullu piaqqiorneri ilanngullugit.

Sungiusarnerit annertusisamillu ingerlatsinerup, Illersornissaqarfiup sulisuisa naammassinnissinnaassusiatu aqqusinerni nunaannarmilu takussaanerunerat malitsigaa. Taamaammat ilaatigut innuttaasunik ataatsimiititsinertigut, Illersornissaqarfiullu attaveqarnikkut suliniartuinik qanimut suleqateqarnikkut innuttaasunik erseqqissumik ilisimatitsineq akuutitsinerlu pingaartinneqarput.

5. Imartat pillugit isumaqatigiissutit

Imaq Imartallu pillugit isumaqatigiissutit FN-ip Imartat pillugit isumaqatigiissutaanit aalajangersarneqarpoq - United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS). Nunanut Allanut Ilimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik UNCLOS-imut attuumassutilinnik arlalinnik isumagisaqarpoq.

Nunat tamat akornanni imartat annertuumik aallunneqarput, immallu naqqa aalisarnermi, immami itisuumi aatsitassarsiornermi, naalagaaffiup annertussusaata annertusinissaanut kiisalu nunanik allanik killeqarfiliinermik isumaqatigiissuteqarnerni annertuumik periarfissaqarpoq. Tamatuma Kalaallit Nunaata immap naqqanik piginnittuulernissamik piunasaqaateqarnerata pingaarutaanik erseqqissaavoq. Imartat suliarineqarnerat pisariuvoq, tassanimi nunami namminermi nunallu arlallit akornanni ingerlatsisut assigiinngitsut akuupput. Taamaammatt Naalakkersuisut nunanik allanik attaveqarnermik nukittorsaanissamik siunnerfeqartumik suliaqarnissaat pingaaruteqarpoq, tassani Canada, Norge, USA Islandilu ilanngullugit.

Kalaallit Nunaata Canadallu akornanni killeqarfiit pillugit isumaqatigiissut

2022-mi Kalaallit Nunaat, Canada Danmarkilu imartat killeqarfii pillugit kiisalu nunatta Canadallu akornanni nunat killingi pillugit isumaqatigiissuteqarput. Isumaqatigiissummi Tartupaluk pillugu oqartussaaffigineqarneranik aaqqiiniermik siunertaqarpoq, taamaalilluni nunatsinni nunakkut killeqarfimmik isumaqatigiissut siulleq atuutilerluni.

Isumaqatigiissummittaaq nunarsuarmi immakkut killeqarfiit isorartunersaat 3.926 kilometerinik isorartussusilik aamma nunarsuarmi qeqertami nunakkut killeqarfiit naannersaat 1,2 kilometerisut isorartutigisoq pilersinneqarput. Nunanut killeqarfiit pillugit isumaqatigiissut pisortatigoortumik "Isumaqatigiissummik" taagorneqartoq Inatsisartunut, Canadami inatsisartunut Danmarkimilu Folketingimut isumaqatigiissutip atuutilernissaa suliarineqartussanngorlugu saqqummiunneqarpoq.

Isumaqatigiissutaat Inatsisartuni ilaasortanit tamanit 2023-mi akuersissutigineqarpoq. Canadami Inatsisartunit isumaqatigiissut junimi 2023-mi akuersissutigineqarpoq, Folketingimilu decemberi 2023-mi.

Isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu Naalakkersuisunit, Canadap naalakkersuisunit danskillu naalakkersuisunit sinniisoqartumik teknikikkut suleqatigiissitamik pilersitsisoqarpoq. Suleqatigiissitaq isumaqatigiissummik atortuulersitsinissamik kiisalu Canadamit Avanersuarmiillu Inuit killilersugaanngitsumik qeqertamiissinnaanerisa attanneqarnissaanik siunertaqarpoq.

Isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu isumaqatigiissutip atuutilernissaanut kiisalu Inuit Canadameersut Avanersuarneersullu killilersugaanngitsumik angalasinnaanissaannut siunnersuusiortussamik teknikikkut suleqatigiissitamik Canadami naalakkersuisut Naalakkersuisullu aallartitaannik ilaasortaaffigineqartumik pilersitsisoqarnikuuvoq.

Nunaviup toqqavia pillugu suliniut

Nunaviup toqqavia pillugu suliniut Kalaallit Nunaata sineriaaniit 200 sòmilit avataanni immap naqqanut piumasaqaateqarnissamut periarfissiivoq, immap naqqata nunap sananeqaataatigut 200 sòmilit avataani immap naqqanut ataqatigiinneri uppersarneqarsinnaappat.

Savalimmiut avannaani kujataanilu imartanut piumasaqaatit marluk kiisalu nunatta avannaani, avannamut kangiani aamma kujataani piumasaqaatit pingasut pillugit saqqummiussinerit ilai tallimat Kunngearfiup tunniussimavai. Saqqummiussineq tassaavoq ilisimatuussutsikkut paasisutissatigut atortunik tunniussineq, immap naqqani nunap sananeqaataatigut paasisutissat katersorneqartut tunngavigalugit, nunaviup toqqaviata 200 sòmilit sinnerlugit avammut nunap sananeqaataatigut isorartuneranik uppersaasussa. Saqqummiussineq tassaavoq ilisimatuussutsikkut nalunaarsukkatigut atortut, Nunap toqqavia pillugu ataatsimiititaliatut taaneqartumut tunniunneqartut (Commission on the Limits of the Continental Shelf, "CLCS") NP Imaani pisinnaatitaaffit pillugit isumaqatigiissummi aalajangersarneqartut suleriaatsit naapertorlugit.

Nunap toqqavia pillugu ataatsimiititaliami immikkut ilisimasallit, FN-mi nunanit ilaasortanit arlalinneersut, ilisimatuussutsikkut paasisutissatigut atortunik attaviitsutut nalilersuisussaapput, uppersaasaneerlu tunngavigalugu nunap toqqaviata avammut killinga qanoq titarneqarnissaanut innersuussuteqassallutik.

Nunap toqqavia pillugu ataatsimiititaliaq piumasaqaatinut qaleriittunut isummissanngilaq, taamaattumik Nunap toqqavia pillugu ataatsimiititaliami suliarinninnerup kingorna naalagaaffit sineriallit ataasiakkaat qaleriittumik piumasaqaateqartut killeqarfiliineq pillugu isumaqatigiissutissanik nammineq isumaqatigiinniartussallutik.

2025-imi CLCS-ip subkommissionimik pilersitsinissaq aalajangersimavaa, tassanilu nunatta kujataani nunap toqqavii pillugit piumasaqaat suliarineqassaaq. Tassunga atatillugu ministereqarfiit akornanni allattoqarfik (Greenland Shelf Secretariat) pilersinneqarpoq, tassanilu Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik kiisalu De Nationale Geologiske Undersøgelser GEUS suleqatigiippat, nunarput sinnerlugu Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik Aallartitanut siulittaasuvoq. Juulip 31-iani 2025-imi Kunngearfiup isumaqatigiinninniartussatut aallartitaasa subkommissionimik ataatsimiinnertik siulleq ingerlappaat. Nunatta avataani nunap toqqaviinut tunngatillugu nalunaarutigineqartut pingasut pillugit suliaqarnermi naatsorsuutigineqarpoq suliniut piffissartornartussaallunilu nukinnik atuiffiungaatsiartussaanera pissutigalugu ukiut qulit sinnerlugit sivilissuseqassasoq aammalu piffissamik isumalluutinillu annertuumik atuinissamut pisariaqartitsisoqassasoq.

Arctic Ocean Workshop

Ukiut tamaasa Arctic Ocean Workshoppeqartoqartarpoq taamatullu Issittumi naalagaaffit sineriallit tallimat (A5) atorfilittatigoortumik ataatsimeeqatigiittarlutik. Ruslandip Ukrainimik saassussinerata kingorna Rusland ataatsimiinnerni isumasioqatigiinniluunniit taakkunani peqataasanngilaq, taamaammatt Issittumi naalagaaffit sineriallit tallimaniit sisamanut ikilippat (A4). Tamakkunani nunat oqariartuutaasa qanoq issusii assigiinngitsut oqariartuutigineqartunullu piumasaqaatit inatsisaasa nunamilu sumiiffinnut tunngasortaasa qanoq paasineqarnissaat saqqummiunneqartarput.

13-issaanik Arctic Ocean Workshoppertitsinermut Nuummi ulluni aprilip 26-anit 28-at ilanngullugu ukioq 2024-imi ingerlanneqartumi nunarput aaqqissuussisuuvoq. Isumasioqatigiinnerit 14-issaat Canadami St. Johnsimi ulluni 17-20 juni 2025-mi ingerlanneqarpoq.

6. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivi

Kalaallit Nunaat Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivini 1984-mili ilaavoq, taannalu Kalaallit Nunaata politikikkut, kulturikkut aningaasaqarnikkullu soqutigisaasa nunani avannarlerni siuarsarnissaanut pingaarutilimmik oqaloqatigiiffiuvoq. Ministerit siunnersuisooqatigiivi ilaatigut Kalaallit Nunaata nunallu avannarliit akornanni naalackersuisutigoortumik suleqatiginninnerani politikikkut oqalliffimmik pilersitsippot. Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi tassaappot suleqatigiinnermut Ministerit Siunnersuisooqatigiit aamma Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi aqqanillit: Digitaliseeriinnermut Nuna Avannarliit Siunnersuisooqatigiiffiat, Aningaasarsiornermut Politikimut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Piujuartitsinerup Ineriartortinneqarneranut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Avatangiisinut Silallu Pissusaanut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Naligiissitaanermut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Inatsiseqarnermut Tunngasunut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Aalisarnermut, Immamik Atuinnermut, Nunalerinnermut, Inuussutissalerinnermut aamma Orpippassualerinnermut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Kultureqarnermut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Isumaginninnermut Peqqinnissamullu Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi, Sulisoqarnermut Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi.

2019-mi nunani avannarlerni statsministerit nunani avannarlerni suleqatigiinnermi takorluukkamik, Nunat Avannarliit 2030-mi nunarsuarmi nunarsuup immikkoortuani piujuartitsinerpaanissaanik akuutitsinerpaanissaanillu oqariartuuteqarput. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa Vision 2030-p anguneqarnissaanut pingasunik pingaarnersiuisumik aallussilluni suliassaraa: Nunat Avannarliit minguitsut, Nunat Avannarliit unammillersinnaasut kiisalu Nunat Avannarliit inooqatigiinnikkut piujuartitsisut.

Kalaallit Nunaata Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivini peqataanerannik nalilersuineq

Naalackersuisut 2025-mi Kalaallit Nunaata Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivini peqataanerannik nalilersuinerмик aallartitsippot. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa naalackersuisooqarfiit ulluinnarni sulinerani qanoq initutiginerisa paasinissaanik pisariaqartitsineq tamatumani tunuliaqutaavoq, tassani peqataanerup qanoq tigussaasumik naleqarnera ilanngullugu. Suliassat suut Nunat Avannarliit Ministerini Siunnersuisooqatigiinni pingaarnersiorneqarnissaannik nutaamik Naalackersuisut isummernissaat aamma siunertaavoq.

Naliliinermik nalunaarussiaq 2026-mi naammassillugu suliarineqassasoq ilimagineqarpoq, Naalackersuisulli 2026-mi 2027-miluunniit kaammattuutinin inerniliussanillu inaarutaasumik naliliinissamik isumaliuteqanngillat. Tamanna nalunaarusiap imarisaanik sukumiisumik oqallinnissamik pingaartitsinissamik Naalackersuisut kissaateqarnerannik patsiseqarpoq. Tamatuma saniatigut Naalackersuisut Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarternernanik suliame,

Kalaallit Nunaata naligiissumik suleqatitut akuerineqarnerani aamma pingaaruteqartussaq suleqataaffigissavaat. Helsingforsimi isumaqatigiissut Danmarkip, Finlandip, Islandip, Norgep Sverigillu akornanni politikkikkut isumaqatigiissutaavoq 1962-meersoq, tassanilu Nunani Avannarlerni Suleqatigiinnermi Nunallu Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisooqatigiivini nunat avannarliit suleqatigiinnerannut sinaakkutit aalajangersarneqarput.

Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarternera

Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivisa isumaqatigiittut Reykjavikimi Islandimi oktoberimi 2024-mi 76-issaannik ataatsimeersuarnerminni nunani avannarlerni naalackersuisut Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarternissaanut kinguneqartussamik sulineramik aallartitsinissamik kaammattuut (kaammattuut nr. 21/2024) akuersissutigaat. Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivi nunat avannarliit inatsisartuisa akornanni pisortatigoortumik suleqatigiiffiuvoq, inatsisartunik 87-nik ilaasortaartoq. Nutarterineq illersornissamik isumannaallisaanermillu, inuinnaat upalungaarsimaneramik, atugarissaarnermik, ilinniartitaanermik, kulturimik, klimamik, uumassusillit assigiinngiaartuunerannik, namminersorluni inuussutissarsiornermik, digitalinngorsaarnermik, nunat tamat akornanni suleqatigiinnermi, inuusuttut nunani avannarlerni kiisalu Nunat Avannarliit Siunnersuisooqatigiivini, Nunanilu Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa suleqatigiinnerannik aaqqissugaanerannillu aallussissaaq. Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarternera aamma Kalaallit Nunaata, Savalimmiut Ålandillu nunani avannarlerni pisortatigoortumik suleqatigiinnermi inissisimanerannik sammineqarnissaa ilanngullugu aalajangerneqarpoq.

Kaammattuummumut malitseqartitsinerimi aallaqqaammumut naalagaaffinni, EU-p inatsisaani naalagaaffillu innuttanut pisussaaffisa Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarterneqarsinnaaneranut atatillugu inatsisitigut qulaajaaviginissaat, Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivini suleqatigiinnermut ministerit aalajangerpaat. Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarternissaanut inatsisitigut qulaajaanermut missingiut ulloq 31. januar 2025 piareerpoq, nutarterinermillu ingerlatsisinnaanerumut atatillugu ajornartorsiuteqarfiit attuumassuteqartut tassani nalunaarsorneqarput. Qulaajaanermi kapitalit arfernanni Savalimmiut, Kalaallit Nunaata Ålandillu Helsingforsimi isumaqatigiissummi inissisimanerat, Kalaallillu Nunaata, Savalimmiut Ålandillu naalagaaffinnik ilaasortanik pisortatigoortumik naligiissinneqarnissaannut suut pisariaqarnerat nassuarneqarpoq.

Danmarkip Nunat Avannarliit Ministeriitut Siunnersuisooqatigiinni 2026-mi siulittaasuuffissaa

Ulloq 12. december 2024 Kunngearfiup 2026-mi Nunat Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisooqatigiivini siulittaasuutitaqarneranik piareersaasiornermi sulinermiluunniit peqataassanatik Naalackersuisut aalajangersimanerannik Naalackersuisut naalackersuisoqarfinnut tamanut danskillu nunanut allanut ministereqarfiannut nalunaaruteqarput. Tunngavilersuut marlunnut agguagaapput, ilaatigullu Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa siulittaasoqarfirmik isumaginninnissamut aningaasanik immikkoortitsisarunnaarnera, ilaatigullu 2025-2027 Kunngearfiup Issittumi

Siunnersuisooqatigiinni siulittaasuutitaqarneranut Naalackersuisut isumalluutaasa aallunneqarnissaannik pisariaqartitsinermik tamanna patsiseqarpoq.

Naak Kalaallit Nunaat Danmarkip Savalimmiullu Nunat Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisooqatigiivini siulittaasuutitaqarnermik suliaqarnerannut ilaanngikkaluartoq, Naalackersuisut suli Helsingforsimi isumaqatigiissutip nutarterneqarnissaanut isumalioqatigiissitamik pilersitsinissamut tunngasumik suliامي peqataassapput. Tamatuma saniatigut Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisooqatigiivisa ataatsimiinneranni nalinginnaasumik peqataasinnaaneq aamma pisinnaavoq. Taamaalillutik Naalackersuisut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqartunik naliliineranni naalackersuisut tassani peqataasassapput.

7. Nunat tamalaat akornanni niuerneq

2025-mi upernaakkut Inatsisartunut qinersinerup kingorna nunat tamalaat akornanni niuernermut tunngasunut oqartussaaffiit Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutitut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut nuunneqarput. Nunanut allanut politikikkut nassuiaat immikkoortumi 2024-mi 2025-llu aallartinneranut sulianik nassuiaassisuvoq. Kingorna politiki suliallu ingerlanneqartut oqartussaaffiup allap ataaniilerput.

Niuernernut aningaasaliisarnernullu tunngatillugu oqaloqatigiinnissamut sinaakkutit suleqatigiissutaasut

Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfiup ilaatigut niuerneq aningaasalersuinerlu pillugit oqaloqatiginninnerit suliarai. Tamanna pingaarnermik Kalaallit Nunaata sinniisoqarfii aqutugalugit nunallu tamat akornanni suleqatigiinnermut sinnaakkutunik pilersitsinikkut, soorlu USA-mut Joint Committeekkut Islandimullu Senior Officialsimik periutsikkut ingerlanneqartarpoq. Tamatuma saniatigut aningaasaleerusutsitsilernissamik sulineq ingerlaavartumik Naalackersuisut nunanik allanik oqaloqatiginninnerisa ilaatut ingerlanneqartarpoq.

Taamanikkut Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoqarfiusoq Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiuuteqarnermut, Inatsisit atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik peqatigalugu EU-p aatsitassarsiornermut immikkoortumi kiisalu Minerals Security Partnersip-eventimik (MSP) ingerlatsinermik siullermik Business Missionianik pilersaarusiornermi peqataavoq. Pisoqartitsinerit tamarmik Nuummi 2024-mi ingerlanneqarput.

Suleqatigiinnermut sinaakkutitut pilersinneqartut ataanni Naalackersuisut naalackersuisoqarfiisa susassaqarfimmik iluanni, tassani niuernermi pissutsit aningaasaliinernillu siuarsaanerit ilanngullugit, suleqatigisaminnik oqaloqatiginninnermik ingerlatsisarput. Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoqarfik, kingorna Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfinngortoq nunanik allanik sullissisut akornanni kiisalu suleqatigiinnikkut pingaarnertut attaveqaatini sulinernik ingerlatat katersortarpaat.

Taamaalilluni Joint Committeemik suleqatigiinnerup ataani business-to-businessimik ataatsimiinnerit Kalaallit Nunaanni USA-milu 2024-p ingerlanerani takornariartitsineq aningaasaleerusutsitsinerlu immikkut sammillugit ingerlanneqarput. Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi sinniisoqarfia aamma takornariartitsinermik, aalisarnermik qalerualinnillu inuussutissarsiornermik siursaalluni saqqummersitsinermik New Yorkimi novemberimi 2024-mi aaqqissuivoq. USA-mik niueqatiginninnerup annertusarneranut periarfissanut tunngatillugu, nioqqutissat USA-mit Danmarkimut tassangaannillu Kalaallit Nunaannut assartornerat, Islandikkoortitsilluni nassiussinnermit akikinnerusoq oqariartuutigineqarpoq.

Naalackersuisut ukiut arlallit ingerlaneranni danskit peqataatinnagit akuutinnagilluunniit Kalaallit Nunaata nammineq nunat tamat akornanni isumaqatigiissusiornannaaneranik Kinami Japanimilu paasinninnermik annertusaaneq sulissutigaa. Kalaallit Nunaata isumaqatigiissutunik taamaattunik isumaqatigiissuteqarsinnaaneranik paasinnineq iluatsittumik anguneqarpoq, nunanillu

taakkunanga niuorneq pillugu isumaqatigiissuteqarnissamut aallarniutaasumik oqaloqatiginninnerit aallartinneqarput. Oqaloqatiginninnerit taakku 2024-mi aallarnerfimminiipput, ingammillu Kalaallit Nunaata Beijingimi sinniisoqarfianit siulersorneqarlutik ingerlanneqarlutik. Oqaloqatiginninnerit ilaatigut WTO-mut tunngassutilinnik imaqarput, taakkunanilu niuerneramik isumaqatigiissuteqarsinnaaneq sioqqullugu sinaakkutit arlallit qulaajaavigineqartussaapput. 2024-mi Kinamik oqaloqateqarneq Kinami naalackersuisut immikkoortuini attuumassuteqartuni Kalaallit Nunaat pillugu tunngaviumik paasissutissanik agguaaqatigiinnissamik pisariaqartitsineramik sammisaqarfiupput.

Tuluit Nunaat aamma Kalaallit Nunaannut niuerfiuvoq pingaarutilik, niuernerami attaveqatigiinnerit ineriartorteqqinnissaannut periarfissalik. Tassani oqaloqatigiinnerit BREXIT-p malitsigisaanik akileraarusiinernik pilersitsinerit nunatsinni avammut niuerneramik inuussutissarsiortut milliuunilippassuarnik annaasaqarnerannik pilersitsisup malitsigisaanik, kalaallit siusinnerusukkut niuernerami tunngavissaritarisaannik pilersitseqqinnissamik kissaateqarnermik aallaaveqarput. 2023-mi isumaqatiginninniarnerni aallartitat oqaloqatiginninnerni tipisiuineramik assigiinngitsunik ingerlatsinissaq pillugu unitsikkallarneqarput, taakkulu 2024-p aallartinnerani nangingneqarput. Taamaalillunilu juunimi 2024-mi isumaqatiginninniarnissat pilersaarusiorneqarput, taakkulu Tuluit Nunaanni qinersisitsisoqarnera pissutigalugu kinguartinneqarput. Qinersinerami Tuluit Nunaani konservatiivit partiat Labourimik partiimik taarserneqarneranik kinguneqarmat, tamanna aamma Tuluit Nunaata nunanik assigiinngitsumik oqaloqatiginninnerani periutsit tamarmik nalilersoqqinneqarnissaannik malitseqarpoq. Taamaalilluni Naalackersuisut 2024-p sinnerani Tuluit Naalackersuisuisa isumaqatiginninniarnerni isummernerminnik nalunaarnerat utaqqineqarpoq. Piffissalli ingerlanerani tuluit naalackersuisuinik, naalackersuisutigoortumillu ministeritigut teknikimut tunngasunik oqaloqatiginninnerit ingerlaavartumik ingerlanneqarput. Januaarii 2025-mi taamanikkut Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoq tuluit ministeriinik assigiinngitsunik Londonimi ataatsimeeqateqarpoq, tassani Europamut, Amerikap avannaanut Imarpiullu akiani nunanut ministeri Stephen Doughty ilanngullugu, tassanilu niuerneramik oqaloqatigiinnerit aamma ingerlanneqarput. Tuluit Nunaata Kalaallillu Nunaata aallartitaqarnikkut oqaloqatigiinnerisa kingorna Premierministeri Keir Starmer 2025-p ukiaani Tuluit Nunaata oqaloqatiginninnernik nangitsinissaata piareerneranik Naalackersuisut Siulittaasuannut nalunaaruteqarpoq.

8. Naalagaaffiit Peqatigiinni Inuit pisinnaatitaaffii aamma nunap inoqqaavi

Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni Naalagaaffiit Peqatigiit inuiaat akornanni inooqatigiinnikkut, kulturikkut inuiannillu ikiuiniarnermut tunngasuni aaqqiinissamut suleqatigiinnissamik pilersitsineq, kiisalu inuit pisinnaatitaaffiik ataqqinninniarnep siuarsarnissaa kiisalu kikkut tamanut assigiinngisitsinani kiffaanngissuseqarnerup tunngavianik nukittorsaaneq siunertaasa pingaernerit ilaattut allassimavoq.

Siunertamut tassunga ataqqinninneq Naalakkersuisut nunat tamalaat akornanni inuit pisinnaatitaaffiik suleqatigiinnermut peqataaneranut tunngaviulluinnarpoq. Issittumut nunarsuatsinnit soqutiginninnerujussuaq Kalaallit Nunaanni inuit pisinnaatitaaffiik inissisimaneq eqqumaffigineqarneruleralluttuinnarpoq. Kalaallit Nunaanni maani pisut tamarmik aamma nunarsuatta sinnerani malugineqartarput. Pitsaasumik ineriartornerit, soorlu immikkoortitsinissamut inerteqqummik Inatsisartunit inatsiseqalernerput nunarsuarmi maluginiarneqartarput. Pissutsit pitsaangitsut isumaginninnermi unammilligassavut aamma maluginiarneqartarput. Nunanit tamalaanik ammasumik angusaqarfiuniartumillu isumaqarluta suleqateqarnissatta pingaarutaa tassani ersarissarneqarpoq. Allat oqaloqatigisarnesisigut suleqatigisarnesisigullu unammilligassatsinnut pitsaanermik qanoq aaqqiinissatsinnik ilinniartarparput allallu pikkoriffigeriikkavut suli pikkoriffiginerulersarlugit.

April 2024-mi Naalagaaffiit Peqatigiit inuit pisinnaatitaaffiitut aamma nunallu tamat nammaqatigiinnerannut immikkut ilisimasalittaa attuumassuteqanngitsoq, Cecilia M. Bailliet Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu ulluni aqqanilinni angalavoq. Kalaallit Nunaanni pisortani suliffeqarfiit oqartussallu pulaarpai, matumanilu nunatsinni Inuit Pisinnaatitaaffiitut Siunnersuisooqatigiit ilanngullugu. Inuinnaat suliniaqatigiiffii assigiinngitsut aamma ataatsimeeqatigineqarput. Tikeraarnermi naggataani immikkut ilisimasallip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsup oqaatigaa nunatta Danmarkillu inuit sanngiinnertut inissisimasut inuttut pisinnaatitaaffiik tunniussinissamut qulakkeerinninniarnermi suliniutitik ataqatigiissarniarlugit iliuuseqarnissaat pisariaqartinneqartoq. Arnanut meeqqanullu persuttaasaneq takussaasoq pillugu oqaasinngorfigaa, soorluttaaq kalaallit Danmarkimiittut immikkoortitaanerit ajuusaarutigalugu oqaaseqartoq. Naalakkersuisut aamma UNICEF-ip suliniutaat Nakuusa pitsaasutut immikkut eqqaavaa. 2025-imi juunimi immikkut ilisimasallip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsup Naalagaaffiit peqatigiit Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisooqatigiit sinnerlugit nalunaarusiani saqqummiuppa. Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanerani inuiaqatigiillu aaqqissugaanerannik paatsoornermik tunngaveqartunik assersuutitik nalunaarusiaq imaqarpoq. Kisianni aamma qanoq iliorluta unammilligassatta aaqqinnissaanut aammalu nunatsinni ataqatigiissumik ingerlaatsip pitsanngorsarnissaanut arlalinnik inassuteqaatinik saqqummiussipput.

2025-mi ukiaanerani Naalakkersuisut Kunngeqarfiup ataatsimoortumik Universelle Periodiske Bedømmelse (UPR) ataani Naalagaaffiit Peqatigiit Inuit Pisinnaatitaaffiitut Siunnersuisooqatigiivinut ataatsimut nalunaarusiamut ilapittuutertik suliaarat. Nunat Naalagaaffiit Peqatigiiffianni ilaasortat tamarmik ukiut sisamanit tallimat ingerlaneranni nalunaarusiamik, kingorna Inuit Pisinnaatitaaffiik Siunnersuisooqatigiit UPR-mik

ataatsimiititaliaannik oqaloqatigiissutigineqartartumik, tunniussinissamik pisussaaffeqarput. Nalunaarusiaq pingaarnertut kingullermik UPR-mik oqaloqatigiinnermit kaammattuutit malitseqartitsiffiusussaasoq, 2025-mi Nunanut allanut Ilimatusarnermullu Naalackersuisoqarfiup, taamanikkullu Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermit Naalackersuisoqarfiusoq suleqatigalugu suliarineqarpoq. Suliaqarnermut atatillugu Naalackersuisut attaveqaatitigut peqataasinnaanikkut inuiaqatigiinni ingerlatsisut innuttaasullu isummaminnik saqqummiussisinaanerannik periarfissiillutik inuit pisinnaatitaaffii pillugit tamanut ammasumik innuttaasunik ataatsimiititsipput. Nalunaarusiassamut missingiut aamma tamanut ammasumik tusarniaassutigineqarpoq. Nalunaarusiami naligiissitaaneq, persuttaasarnermik atornerluinermillu akiuiniarneq, meeqqat inuusuttullu, silaannaap pissusaanik sulianiutit innuttaasullu silaannaap pissusaata allanngoriatorneranut akiuussinnaassusiat kiisalu oqaluttuarisaanermi naapertuilluanngitsumik iliuitsit aallutarineqarput. Kunneqarfiup UPR-mi ataatsimiititaliamik oqaloqatiginninnissaa ulloq 7. maj 2026-mi pinissaa ilimagineqarpoq, tassanilu Naalackersuisut sinniisaat peqataassapput.

Nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffii

Nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiisa nunat tamat akornanni suliarineqarnerat, Nunat inoqqaavisa pisinnaatitaaffiik Oqariartuummi (UNDRIP)-imi kiisalu Nunap inoqqaavi Inuiaallu naggueqatigiit pillugit Nunat tamat akornanni Sulisoqarneq pillugu kattuffiup aalajangersagaani (ILO C. 169) allassimasutut, inuit pisinnaatitaaffiik suleqatigiinnermut ilaasoq, Naalackersuisut nunanut allanut politikkiata pingaarutilimmik ilagaa. Tassani Naalackersuisut Inuit Circumpolar Councilip (ICC) nunat tamat akornanni Issittumi Siunnersuisooqatigiinni nunanilu tamalaani oqaloqatigiittarfinni amerlasuuni allani sulinera qujaruppaat. ICC nalituutut nunap inoqqaavisa suliniaqatigiiffiitut allanut attaveqaataannaanngilaq, aammali ilisimasanik isiginninnernillu, Naalackersuisut nammineq suliniutaannik pisuunngortitsisunik ilapittuisuvoq.

Naalackersuisut Naalagaaffiit Peqatigiinni ataatsimiinnerni suliaqarnenilu peqataasarput nunap inoqqaavi pineqartillugit kiisalu qallunaat naalackersuisui qanimut suleqatigalugit. Pingaarnertut ukkatarineqartut tassaapput nunap inoqqaavini periutsit (Nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit immikkut ilisimasallit Naalagaaffiit Peqatigiit Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisooqatigivisa ataaniittut) EMRIP, (FN-ip Nunat Inoqqaavisa Oqaasissaqarfiinut Ataavartumik Suleqatigiiffiat) UNPFII aamma inuit inoqqaavinut pisinnaatitaaffiit pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Immikkut Nalunaartartuat. Aammali nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit ukiumut isumaqatigiissutinut isumaqatiginninniarnert Naalagaaffiit Peqatigiit Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisooqatigiit kiisalu Naalagaaffiit Peqatigiit Ataatsimeersuarnerata ataani inissisimasut eqqarsaatigalugit.

2024-mi 2025-milu ataatsimiinnernit ersersinneqarpoq UNDRIP suli anguneqarsinnaanngikkallartoq. Nunarpassuarni nunap inoqqaavi piitsuussusermut aaqqissuussamillu immikkoortitaanermut suli sorsuttuarsinnarput, arnat pingaartumik eqqugaasarlutik. Taakku nunaanni aatsitassanik piaanermi nunamik atuisinnaanerannut, isumalluutinut kiisalu qaammarsarlukkamik tungaveqarluni akuersisitsisarnerit arlaltsigut sanioqquitiinnarneqartarput. Nunap inoqqaavisa inuit pisinnaatitaaffiik sorsuuteqartui suli amerlasoorujussuit malersorneqartarput inuortarineqartarlutik, toqutaasut 100-t missaanniissimapput.

Ukiuni kingullerni aamma Naalagaaffiit Peqatigiinni nunat ilaasortat nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik tapersersuinerannik patajaaffiujunnaartutut aqquusaagaqarfiuvoq. Assersuutigalugu Ataatsimeersuarnermi nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit ukiumut aalajangersagaq saqqummiunneqarpoq, taanna ukiuni qulikkaani ataatsimoortumik isumaqatigiissutigineqarluni aalajangersarneqartaraluartoq siullermeerluni 2024-mi 2025-milu taasissutigineqartussatut saqqummiunneqarpoq. Tamatuma Naalakkersuisut FN-imut nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffii pillugit ilisimasaniq ilanngussisarnerata pingaassusaanik takutitsivoq, matumanilu ataatsimoorussamik pisinnaatitaaffiit, kiisalu nunap inoqqaavisa Naalagaaffiit Peqatigiinni namminneq sinniisuutitaasa peqataatinneqartarnissaannik nukittorsaaneq.

Naalakkersuisut nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik suliaqarnerat aamma nunat tamalaat akornanni isumaqatiginninniarnerni suleriaatsinilu arlalinni ingerlanneqarpoq. Nunani arlalinni allani nunap inoqqaavi uumassusillit assigiinngisitaarneranni silallu allanngornerani eqqugaanerlupput. Aamma ajornartorsiutit aaqqiiviginissaannut pingaarutilinnik ilisimasaqarput atorluarneqarsinnaasunik, nunaminnik atuinissaannut pisinnaatitaaffii ilisimasaallu ataqqineqarpata. Naalakkersuisut ukialunni kingullerni nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik ataqqinninnermik siuarsaanermik aalajangersakkat assigiinngitsut pillugit ataatsimeersuarnermi, ilaatigut uumassusillit assigiinngiaartuunerat (CBD), nunap oqartussaaffiisa avataanni uumassusillit assigiinngiaartuunerat (BBNJ) aamma silap pissusaanut (UNFCCC) immikkut suliaqarput. Ataatsimeersuarnermi taamaattuni ataatsimiinnerni peqataanerit naliginnaasumik naalakkersuisoqarfinit attuumassuteqartunit, soorlu Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit peqataaffigineqartarput, tassanilu Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik kiisalu inuit pisinnaatitaaffiinik ilisimasaniq ilapittuisuusarpoq.

Nunat tamalaat akornanni uumassusillit assigiinngiaarnerat pillugu silallu pissusaa pillugu suleqatigiinnerni Naalakkersuisut peqataanermi pingaartitaraat nunap inoqqaavisa nammineq suliniutiminnut taperneqarsinnaanerit. Issittumi nunap inoqqaavi aamma tassani pineqarput. Nunanit tamalaanit tapiissutit ilarparujussui FN-imi ilaasortat ineriartortitsinermut tapiissutaaneersarput. Ilaatigut tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut Danmarkimi nunap inoqqaavisa immikkut isiginiarneqarnissaannut nukittorsaaniarluni qallunaat naalakkersuisui ineriartortitsinermut naalakkersuinikkut periusissiasami juuni 2025-p ingerlanerani akuerineqartussatut naatsorsuutigineqartumi oqaloqatigalugit aallartippaat.

Naalakkersuisut nunap inoqqaavisa pisinnaatitaaffiinik ernumanartumik ataqqineerukkaluttuinnarnerat akiorniarlugu suleqataanertik nangissavaat. Sulinermi tassani pingaaruteqartut ilagaat nunap inoqqaavisa nammineq oqaaseqarsinnaanissaannik pisariaqartitaannik sakkussaqartinneqarnissaat periarfissaqarnissaallu, namminnerlu ajornartorsiutiminnik aaqqiinissaminnut iliuuseqarnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

9. Nunat tamat akornanni attaveqaatit

Frankrigi

2025-p aallartinnerata kingornali Kalaallit Nunaata Frankrigillu akornanni oqaloqatiginninnerit annertusineqarput, ilaatigut Københavni franskit aallartitaqarfiat aqqutigalugu.

Maajimi 2025-mi Nunanut allanut ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq Parisimut tikeraarpoq, tassanilu franskit nunanut allanut ministeriat Jean-Nöel Barrot franskillu ilisimatusarnermut ministeriat Philippe Baptiste ataatsimeeqatigineqarput, taamatullu franskit Nationalforsamlingiannut pulaarnej ingerlanneqarluni. Kingorna Frankrigip præsentia Emmanuel Macron Nuummumt juunimi 2025-mi tikeraarpoq, nunanullu allanut ministeri Barrot Nuummumt aggustimi 2025-mi tikeraarluni.

Ministerit tikeraarnerannut atatillugu ilisimatusarnermut kulturimullu tunngasumik suleqatigiinnernik pilersitsinissaq kiisalu suleqatigiinnermut oqaloqatiginninnernut (Partnership Dialogue Committee, "PDC"), ilaatigut immikkoortunut tamanut illuatungeriit soqutigisaqarfigisaannut siammasinnerusumik komitémik pilersitsinissaq oqaloqatigiissutigineqarput, tassani aatsitassat takornariartitsinerlu ilanngullugit. Præsident Macronip tikeraarnerani franskit generalkonsulatimik pilersitsinissamik soqutiginninnerat qaqinneqarpoq, kingornalu nunanut allanut ministerimit Barrotimik naqissuserneqarluni. Kissaateqarneq Naalackersuisunit danskillu naalackersuisuinit akuerineqarpoq.

Frankrig 2025-mi USA-mut tunngasunut pissutsinut atatillugu Kalaallit Nunaannik erseqqissumik tapersiivoq. Franskit naalackersuisui arlaleriarlutik Kalaallit Nunaannik tapersiinerminnik oqariartuuteqarput, tassani Kalaallit Nunaata Kunneqarfiullu Danmarkip nunataanut oqartussaanerannik kiisalu kalaallit inuiaat nammineerlutik aalajangiisinnaassuseqarnerannut ataqqinninnissamik piumasaqaammumt tunngatillugu.

Frankrig nunat tamat akornanni pingaaruteqartumik inissisimaffeqarpoq, Kalaallillu Nunaata Frankrigillu akornanni pissutsit taamaalillutik pingaaruteqarput, annertuumillu periarfissaqarlutik. Nunatut EU-mi ilaasortatut angisuutut Frankrig Kalaallit Nunaata EU-mut attaveqarneranut tunngatillugu kiisalu Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni aammalu EU-p Issittumut Periusissiaanumt tunngatillugu Joint Statementip nutarternissaanumt tunngatillugu pingaarutilimmik inissisimavoq.

10. Kalaallit Nunaata sinniisoqarfii

Sinniisoqarfiit pisortaasa aallartitaanerannut piffissap 2025-mi naaneranut atatillugu, Naalakkersuisut ima nikititeripput:

- Kenneth Høegh Washington D.C.-mi sinniisoqarfimmi pisortatut atorfimmiit Kunneqarfiup Issittumi aallartitaatut toqqarneqarpoq.
- Jacob Isboethsen Beijjngimi sinniisoqarfimi pisortatut atorfimmiit Washington D.C.-mi sinniisoqarfiup pisortaatut toqqarneqarpoq.
- Tove Søvndahl Gant Reykjavikimi sinniisoqarfimmi pisortatut atorfimmiit Bruxellesimi sinniisoqarfiup pisortaatut toqqarneqarpoq.
- Karsten Peter Jensen Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi chefkonsulentit atorfimmiit Reykjavikimi sinniisoqarfiup pisortaatut toqqarneqarpoq.

Beijjngimi sinniisoqarfiup pisortaatut atorfik maannamut suli inuttaqanngilaq, piukkussarmi eqqortoq maanna kalaallit ataatsimut nunanut allanut sullissivianni missingersuutit eqqarsaatigineranut peqatigitillugu nassaarineqartussaammat. Atorfiup inuttalernerqarnissaa 2026-mi paasinarsissasoq ilimagineqarpoq.

11. Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisoqarfia

EU

Kalaallit Nunaata sinniisoqarfia qanganisaanerpaq tassaavoq EU-mi Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisoqarfia nunatta Danmarkip ataani taamani EF-imut 1973-imit 1985-imut ilaasortaanerani pilersaq, EU-milli qangali suleqateqartarnermit pilersaq. Bruxellesimi Sinniisoqarfik nunatta EU-llu akornanni attaveqaataavoq. EU-mut sinaakkutit isumaqatigiissutillu makkuupput:

- Nunatta EF-mit aninera pillugu EU-mi isumaqatigiissummut tapiliusaaq. Aninissaq pillugu isumaqatigiissummut tapiliusaaq nunarput akitsuusersugaanngitsumik aalisarnermit tunisassianik eqqussisinnaanermut pisinnaatippaa, illuatungaani EU-mi aalisartunut aalisagartassiissutinik naammaginartunik tunisisassalluni.
- Aalisarnikkut suleqatigiinneq pillugu isumaqatigiissut tassungalu atasooq aalisarneq pillugu tapiliusaaq
- Politikkikkut ataatsimut nalunaarut 2015-imeersoq
- Northern Periphery and Arctic Programme (NPA)
- EU-p Kimberley Process-imi peqataanera pillugu siunnersuisoqatigiit aalajangiinerat
- Uumasut nakorsaqaarneq pillugu siunnersuisooqatigiinni aalajangiineq
- Puisip amiinut EU aaqqiissutaa 2015-imeersoq
- Aatsitassarsiornermut tunngasuni Memorandum of Understanding
- Nunat ilaasortat nunasiaatigisimasat EU-mut kattunnerat (DOAG) pillugu OLT-Kalaallit Nunaat pillugu aalajangiineq Aalajangiinermiippoq aamma ilinniartitaanermut kiisalu mingutsitsinngitsumik aningaasarsiornikkut siuariartornermi EU-mik nunatta peqateqarnera. Aalajangiinikkut nunat OLT-miittut EU-mi suliniutinut isersinnaanerat kiisalu aalisakkanik tunisassianut immikkuullarissunut tunngatillugu akitsuutitaqanngitsumik killeqanngitsumik niuersinnaaneq aalajangersarneqarpoq.

Sulisut Bruxellesimi sinniisoqarfimmiittut nunatsinnit pisortatigoortumik tikeraartunut pisortatigoortumik angalanerit piareersaaqataapput. Tassunga assersuutissaalluni Bruxellesimi Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisup maaji 2025-imi Bruxellesimi tikeraarneranut piareersaaqataapput. Tassani Naalakkersuisup EU-p Nunanut Allanut Issittumilu Høje Repræsentantia Kaja Kallas, Nunat akornanni Suleqatigiinnernut Europa-Kommissæri Jozef Sikela, kiisalu Nukissiuutinik Inernillu tunngasunut Europa-Kommissæri Dan Jørgensen aammalu Europa-Parlamentimi ilaasortat naapippai.

Bruxellesimi EU-p iluani attaveqarneq ingerlatallu saniatigut sinniisoqarfiup EU-mi ilaasortanut nunanut allanut attaveqarneq aammalu periarfissaappat tikeraarnermi piareersaaqataanissaq suliassaraa. Tassunga assersuutissaalluni Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisup maajip 2025-imi Parisimi tikeraarneranut sinniisoqarfik piareersaaqataavoq. Tassani Naalakkersuisup Frankrigimi Nunanut Allanut Ministeri Jean-Noël Barrot, Ilisimatusarnermik Ministeri Philippe Baptiste kiisalu Nationalforsamlingimit ilaasortat aamma Senatorinit immikkut ittumik naapippai. Tikeraarnermi Naalakkersuisup Frankrigip Præsidentia Emmanuel Macron aammalu ministerinut taaneqareersunut tikeraarsarpai.

Tassuunakkut suleqatigiinnerup nunarsuarmilu maanna allanngorartumi ataqatigiinnerusumik nunat akornanni ineriartortinneqarnissaa anguniarneqarpoq.

Europa-Kommissioni Nuummi allaffimmik ammaavoq

Allaffimmik pilersitsinissaaq pillugu maaji 2022-miilli isumaqatigiinninniarqalerpoq. Nunami allaffeqarfiusussami isumaqatigiisummik taaneqartoq pillugu januar 2024-mi isumaqatigiittoqarpoq. Isumaqatigiisummi allaffeqarfiup Nuummi inissisimanissaanik inatsisitigut tunngaviliisoqassaaq, qulakkeerneqassallunilu Europa-Kommissionimit sulisussat sulinerminnut atatillugu pisinnaatitaaffiit aamma unnerluutigineqarsinnaannginnermut tunngasut.

EU Allaffeqarfiata isumaqatigiissutaa ammaanersiorneralu Kommissionimi siulittaasup, Ursula von der Leyen Nuummi 15. marts 2024 tikeraaneratigut pivoq. Tikeraartoqarneranut atatillugu Naalakkersuisut Siulittaasorisimasaat Naalakkersuisullu allat peqatigalugit EU-mik suleqateqarneq siunissamilu suleqatigiinnerup ineriartortinneqarnissaa ilaatigut aatsitassarsiorneq piujuartitsillunilu nukissiornerneq eqqartorneqarlutik. Tikeraartoqarnerup kingorna Nunani tamalaani Suleqatigiinnernut EU-p Kommissærianut Jutta Urpilainen OLT naalakkersuinikkut aaqquissuussamut allaffimilu tunngaviusumik suliassanut akisussaasoq tikeraarpoq.

Allaffiup ilinniartitaanermi suleqatigiiffiit pioreersut pitsanngorsassavai soorlu aamma suleqatigiiffissat nutaat nukissiuuteqarnermut, silap pissusaanut, aatsitassarsiornermut suliassaqarfinnullu allanut tunngasut pitsanngorsarnissaanut periarfissiissalluni.

Kalaallit Nunaata OLT-itut inissisimaneera

Nunatta Europæiske Fællesskabiusimasumit 1985-imi aninera sioqqullugu OLT-Nunatut inissisimasunnungussaq ataatsimoorullugu aalajangerneqarpoq. OLT-imik aaqquissuteqarneq tassaavoq EU-p ineriartortitsinerneq tapiissuteqarnermut politikkiata ilaa. Taanna tamatum kingorna nunatta EU-llu attaveqatigiinnerat ineriartungaatsiarnikuuvoq. Maannamut aaqquissut piffissami 2021-2027-mut atuutissaaq aaqquissullu aqutigalugu Nunatta karsia 225 mio. euro-nik tassa 1,7 mia. koruuninik ukiuni arfineq marlunni tunniunneqartussanik aaqquissuteqarfigineqarluni. Aningaasat tamarmik ilinniartitaanermut ukiuni arlaqartuni atorneqartarput, aaqquissulli massakut atorneqartoq siammarlugu aningaasat 10 %-ii piujuartitsilluni ineriartortitsinerneq suliaqarfimmi aatsitassanut, ilisimatusarnermut, piujuartumik nukissiuuteqarnermut, uumasut assigiinngissitaarnerinut aamma silap allanngoriartorneranut atorneqartalissallutik.

EU-mit inuussutissarsiornermik ineriartortitsinerneq tunngasunik saqqummersitsineq siullermeerluni ingerlanneqarpoq, pingaartumik aatsitassarsiornermi aammalu nukissiuutinik piujuartitsinerneq tunngasuni soqutiginninneq suleqatigiinnerlu marluinnik ingerlalluni. Suliniut ingerlanneqartoq ulluni septemberip 30-anit oktoberip sisamaat 2024-i ilanngullugu ingerlanneqarpoq, suliffeqarfimmi assigiinngitsunit nunatsinnit aamma Europamiit peqataaffigineqarluni. Ingerlatsiviit taakku marluk akornanni illuatungeriinnit suliniuteqarnerup ineriartortinneqarneratut isigineqassaaq.

Nunatta OLT-it (OCTA) kattuffianni siulittaasuuneq Bruxellesimi ingerlanneqartumi OLT-EU Forumeqartitsinerani siulittaasuunini ullormi 28. februar 2024-mi naggaserpaa. Apeqqut aamma OCTA-mi pissutsit malillugit maanna inissisimalerfigisaa eqqarsaatigalugu

pingaaruteqalersimavoq. OCTA 2022-mili inissimavimminiilersimavoq allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu unaminartorsiorneranik pissuteqartumik. OCTA-mi siulittaasuuffik 2022-mi novembarimi Kalaallit Nunaannit tiguneqarpoq, Aruballu siulittaasuuffik kingorna tigullugu. Suleqatigiissimanerup aallarteqqinnissaanut kattuffiullu iliuseqarsinnaaneranut nukittorsarnissaa pillugu suliaq sulii ingerlavoq, tamannalu Arubap siulittaasuutitaqarnerani nangeqqinneqassalluni.

2023-2024-mi isumaqatigiissutit takussutissartaat.

2022 minnerunngitsumillu 2023 pisoqarfiulluarsimapput, Sinniisuutitaqarfik tulleriinneri malillugit APNN, Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik kiisalu NSN isumaqatiginninniartut aallartitaannut ikiuussimalluni. EU-mik isumaqatigiissutit Bruxelles-imi makku isumaqatigiissutigineqarsimapput:

- EU-mit aatsitassat naleqartuartinneqarnissaannut ineriartortitsinissamik siunnerfeqarluni suleqatigiinnissaq pillugu Memorandum of Understanding-imik isumaqatigiissuteqarneq, 2023
- Aalisarneq pillugu isumaqatigiissummut tapiliussamik nutaamik 2025-2030-mut atuuttussamik EU-mik isumaqatigiissuteqarneq
- Nuummi EU-p Allaffissaanik isumaqatigiissut aamma ammaanersiorneq

12. Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi sinniisoqarfia namminerisaminik allaffeqarfeqarluni danskit sinniisoqarfianni 2014-mi ammarneqarpoq. Sinniisoqarfik, sinniisoqarfimmi pisortamik aallartitaasumik, sinniisoqarfiup pisortaata tullianik aallartitaasumik, sumiiffimmeersumik AC-fuldmægtigugallartumik, sumiiffimmeersumik allatsimik aammalu ullup affaanut suliffimmik misiliisumik inuttaqartinneqarpoq. Sinniisoqarfimmi pisortaqa aamma Canadamut sinniisuutitaavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaat USA-mut Canadamullu sinniisuutitaqarluni.

Sinniisoqarfiup nunatta, USA-p Canadallu akornanni suliassaqarfinni arlalinni nunat marluk attaveqatigiinnerisa ineriartortinnissaat kiisalu sinniisuuffiginissaa, illersornissaa suliassaqarfitsinnilu kiisalu illersornissamut politikikkut USA-mik suleqateqarnermi kalaallit soqutigisaasa nittarsaannissaat pingaarnertut suliassarai. Suliassaqa kingulleq sinniisuutitaqarfik kiisalu danskit Washington D.C.-mi naalagaaffimmi oqartussat suleqatigilluinnarlugit ingerlanneqarpoq.

Immikkut ittumik diplomatiskimik suliniuteqarneq

November 2024-mi USA-mi præsidentimik qinersisoqareernerata kingorna Kalaallit Nunaata USA-mut attaveqarnera annertuumik allanguuteqarpoq, assullu unammillernarluni. Amerikamiut præsidentiaata uteqqiattumik Kalaallit Nunaannik piginnittuullunilu aqutsinissamik oqariartoqattaarnerata kingunerisaanik Nunanut allanut ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik januar 2025-mi annertuumik ulapputeqaratlarpoq. Tamanna pisoq præsidentip Kalaallit Nunaata pissaaneq sakkutuulersornerlu atorlugit tiguarneqarsinnaanerata pinnginnissaanik neriorsuisinnaannginnerata pinerata nalaani.

Taamanikkut præsidentingussamaartup novemberip 23-ani 2024 Kunneqarfik Danmarkimut amerikamiut aallartitassaminik nalunaaruteqarnerata malitsigisaanik diplomatiimik suliaqarneq annertuumik aallartinneqarpoq, tamannalu maannamut suli ingerlavoq. Tassunga atatillugu præsidentingortussap nittartakkakkut inuit naapittarfianni Truth Socialimi allaaserisaqarpoq ima, *"USA isumaqarpoq Kalaallit Nunaannik piginnittuunissaq oqartussaannissarlu pisariaqarluinnartut"*. Januarip 7-ani 2025 præsidentingortussaq tusagassiortunik katersortitsinermi oqaatigaa Kalaallit Nunaannik aqutsilernissamik pilersaaruteqarnermi sakkutooqarnikkut aningaasatigulluunnit tatisiniarluni killilersuinissamik eqqarsaat itigartivissinnaanagu. Taamatut oqariartuuteqarneq annerusumik minnerusumilluunnit 2026 tamakkerlugu attanneqarpoq.

2025-ittaaq ingerlanerani amerikamiut kongressianni suliniutit arlallit ingerlanneqarput, soorlu Kalaallit Nunaata tigusissaa siunertaralugu præsidentip Danmarkimut isumaqatiginninniarsinnaanermik ingerlatsinissaminut piginnaatitsissummik tunineqassasoq inatsisissatut siunnersuutigineqarluni. Kalaallit Nunaata pisarinissaa arlaatigulluunnit ingerlatilernissaa siunnersuutit aamma ilagaat, tamatumalu kingorna Kalaallit Nunaata aqqa allangortinneqassasoq ima, *"Red, White and Blueland"*. 2025-mi aamma senatimi tusarniaasoqarpoq *"Nuuk and Cranny"*-mik taajuusikkamik, tamanna Senator Ted Cruz -imit

siuttuuffigineqartoq, tassanilu Kalaallit Nunaata USA-p isumannaatsuuneranut aningaasatigullu annertuumik pingaaruteqartoq oqallisigineqarpoq. Ilutigaluguttaaq inuit nittartakkami naapittarfiini assigiinngitsuni, isumalioqqissaartartut nalilersuineranni, aammali inuit sakkutuujunngitsut Kalaallit Nunaanni innuttaasunut pitsaanngitsumik iliuuserisarsimasaat qaqilerlugit ingerlatsisoqarpoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaat Danmarkillu akornanni avissaartuunnissamik pilersitsiniarsarisoqarluni.

Atugassarititaasut ajornakusoortaraluartut 2024-mi 2025-milu USA-mik suleqatigiinneq sanarfineqarsinnaasoq angunissaa Naalakkersuisunit ilungersuutigineqarpoq. Taamaattumillu december 2025 aallartilaartoq Joint Committee aamma Permanent Committee Nuummi ingerlanneqarput. Ataatsimiititaliani taakkunani piffissami tassani ataatsimiinnerni oqariartuut tassaavoq illuatungeriit sapinngisamik sanarfineqarsinnaasumik suleqatigiinnissaat soqutigineqartoq, taamatullu tatigeqatigiinneq annertusaqqinnissaa oqariartuutaalluni.

Taamaakkaluartorlu 2025 naajartornerani Kalaallit Nunaannut amerikamiut suliaat annertuseriarteqqinneqarpoq. Præsident Donald Trumpip decemberip 22-ani 2025 Lousianap guvernøria Jeff Landry Kalaallit Nunaannut immikkut aallartitatut toqqarpaa. Landryp anguniagassani inuit nittartakkatigut naapeqatigiittarfiatigut saqqummiuppai, tassanilu oqariartuutigalugu Kalaallit Nunaat USA-mut ilanngutissasoq. Ullorlu taanna aamma amerikamiut præsidentiata siusinnerusukkut oqaatiginikuusani, Kalaallit Nunaata USA-p nunami namminerimi isumannaatsuunissaanut pingaaruteqarnera uteqqippaa. Ilutigalugulu præsidentip naqissuserpaa Kalaallit Nunaat tuniniagaanngitsoq, taamaattorlu Kalaallit Nunaata Ruslandimut Kinamullu tatisimaneqarnissaanut illersorneqarnissaa anguniarlugu USA-mut ilaanernissaa pisariaqartoq.

USA-mi pissutsit ineriartornerat tamakkerlugu Naalakkersuisut ersarilluinnartumik aalajangiusimasaqarput. Oqariartuut ersarilluinnaqqissaarpoq: Kalaallit Nunaat Amerikamut ilanngutsinniannigilaq, Kalaallit Nunaata siunissaa innuttaasut aalajangigassaraat. Naalagaaffiup inatsisitigut aaqqissuussaanerani Kalaallit Nunaat Danmarkimut atavoq, taamaalillunilu nunat killiit illersoqatigiivinut NATO-mut ilaalluni. Europamiut iligiivisa pingaartitaat assigalugit Kalaallit Nunaat pingaartitaqarpoq. Ilutigaluguttaaq Kalaallit Nunaata isumannaatsuunissaa USA-mut atassuteqarpoq, taamaattumillu Kalaallit Nunaata annertuumik ataqatigiinnerup attatiinnarneqarnissaa kissaatigaa.

USA-mit attaveqarnermi inissisimavik ilungersunartoq politikikkut ilungersuuteqarnissamut, diplomatiimik ukkatarinninnissamut ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugu suliniuteqarnissamik pisariaqartitsivoq, aammalu pisariaqartitsuassalluni. 2025 upernaavani naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiisummi Kalaallit Nunaata aalajangeeqataanissamut pisinnaatitaanerat, aammalu Kalaallit Nunaata namminersortuunerata allanit innarlitsaalineqarnissaa attatiinnarniarlugu nunarsuarmioqatigiinnik suleqateqarnissap pingaaruteqassusia ersersinneqarpoq.

2024 2025-mi Washingtonimi Sinniisoqarfik danskit aallartitaqarfiat peqatigalugu diplomatiimik politikikkullu annartuumik suliaqarput, tassani Kongressimi, Senatemi, eqqarsaqqissaartartut pingaarutillit aammalu Washington D.C.-mi politikikkut suliaqartut arlallit oqaloqatigineqarneri ingerlanneqarlutik. Tassunga atatillugu Sinniisoqarfiup ataatsimiinnerit 100-it arlallit peqataaffigai, tassani Kongressimi ilaasortat arlallit, Kalaallit Nunaata Kunneqarfullu inissisimaffia, paasissutissallu allat pingaarutillit nassuiaassutiginerat ingerlanikuulluni. Tassani Amerikami

aalajangiisartut sapinngisamik amerlanerpaartaasa eqqortumik tunngaveqartumik kalaallinut tunngasunik atukkanik paasisimasagalernissaat qulakkearniarneqarpoq.

Taamatullu suliniuteqarnermi aamma anguniarneqarpoq ataavartumik siunertalimmik aammalu Amerikami qitiusumik suliaqartut peqatigalugit attaveqaqatigiinnerup pitsanngorsarnisaa siunertaralugu Kalaallit Nunaata nunanut allanut sillimaniarnikkullu pingaarutilimmik inissisimanerata siammasinnerusumik ilisimasaqarfigineqarnissaa anguniarneqarpoq.

Tassunga assingusumik Nunanut Allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq amerikamiut Kongressimi ilaasortaataat aammalu senatorii danskit ministerii peqatigalugit 2025-mi angalanerni arlalinni oqaloqatigisarpai, tassanilu Naalakkersuisup ersarissartarpaa nunatta qanoq isumaqarnera inissisimaneralu ilisimatitsissutigissallugit periarfissaqartarpoq.

USA-mik suleqateqarneq

Washington D.C.-mi sinniisoqarfik Joint Committee aammalu Permanent Committeemilu peqataapput, tassanilu ilaatigut ukkatarineqarput sakkutuujunngitsut Kalaallit Nunaata USA-llu akornanni toqqaannartumik suleqatigiinnerat aammalu illersornissamat attuumassuteqartunik suleqatigiinnerit. Ataatsimiititaliani ataatsimiinnerit taakku marluk 2024-mi USA-mi Washington D.C.-mi 2025-milu Nuummi ingerlanneqarput.

Ulluinnarni sulianut ilaapputaaq USA-mi Canadamilu Naalakkersuisut, Inatsisartut, kommunit, atorfilittat kulturikkullu suliaqartut pisortatigoortumik tikeraarnissat Aallartitaqarfimmit suliarinissaat. Niurnermut, atortulersuutitigut tunngasuni, ilinniartitaanermut, ilisimatusarnermut aatsitassanullu ukkatarinnittunut Aallartitaqarfik ataavartumik ataatsimeersuarnernut qulequtserlunilu sammisaqartitsinernut peqataasarpoq. Ukiumoortumik qulequtserluni sammisartakkanut ilaapput Anchorage Arctic Encounters, Torontomi Arctic360, Torontomi aatsitassarsiornermi saqqummersitsineq PDAC aammalu Bostonimi Seafood Expo North America pingaarutilittut ersarissarneqarsinnaallutik. Kalaallit Nunaata nittarsaanneqarneranut sinniisoqarfik aamma aqqissuussaqaqartarpoq, tassunga ilaallunik kulturikkut tunngasuni pisoqartitsinerit, kalaallit filmiliaannit nipilersugassiaannillu nittarsaassinerit.

Kalaallit Nunaannut annertuumik ilanngussimasoq tassaavoq takornariaqarneq. New Yorkimit Nuummut United Airlinesip maj – september 2025 aallartitsineratigut nunat taakku illugiillutik takornariaqarnikkut annertuseriarneq malugisimavaat, tamannalu aamma nunatta aningaasaqarneranut ilapertuutaavoq. United Airlinesip nunnatsinnilu suliaqartut akornanni suleqatigiinnermi sinniisoqarfik pitsaasumik oqaloqatiginninnerni suleqatigiinnernilu tapertaalluarpoq.

Canadamik suleqateqarneq

Canada tassaavoq nunatta nunatut saniliini qaninnersaasoq, ukiuni tusintilinni atassuteqartoq aamma inuiaassutikkut, kulturikkut oqaatsitigullu ataatsimut kingornussaqaqatigiillutik. Qanikkaluarlutik nunatta aamma Canadap akornanni toqqaannartumik umiarsuartigut atassuteqartoqanngilaq, aamma ukiuni qulini kingullerni timmisartukkut atassuteqarsimanani. Air Greenlandip Canadian North suleqatigalugu 2024-mi Nuup aamma Iqaluit akornanni atassuteqarneq aallarteqqissimavaa.

Canadap aamma nunatta akornanni suleqatigiinnikkut illuatungeriittumik aningaasarsionnikkut soqutiginninnerat annertusiarorsimavoq, tassunga ilanngullugit attaveqaasersuutit, kiisalu kilisaatit Canadameersut pisatik Kalaallit Nunaanni umiarsualiviit aqutigalugit nunanut allanut niuerutigalugit. Ingerlaqqilluni aatsitassarsiorfiit Canadameersut Kalaallit Nunaanni aatsitassanik soqutigisaqarput, assersuutigalugu Toronto-mi tungaveqartoq Amaroq-minerals. Sanaartortitsisut Canadamiut Kalaallit Nunaanni sanaartugassiisutunik pissarsisalerput, Newfoundlandimiut Pennecon Qaqortumi nutaamik mittarfiliortut eqqarsaatigalugit. Royal Greenland Canadap kangiani aalisarnermik ingerlatsisut annerit ilagilersimavaat, Newfoundlandimi suliffissuarnik pisiortornermigut ingerlatsinermigullu.

Taamaalilluni Canadap Kalaallillu Nunaata akornanni aningaasarsionnikkut suleqatigiilluartoqarpoq, pingaartumik kalaallit Canadami siunissami aalajangersimasumik sinniisuutitaqarnissaat pillugu aalajangiinikkut, attaveqaasersuutit aningaasarsiorfissallu tassani ukkanneqarlutik, kiisalu Canadami Kalaallillu Nunaanni Inuit suleqatigiinnerisigut, taannalu Naalakkersuisut nunanut allanut, isumannaallisaanikkut illersornissakkullu politikkikkut periusissiaanni immikkut salliutinneqarpoq. Washington D.C.-mi sinniisoqarfimmi pisortaq tassaavoq Canadami nunatta pisortatigoortumik sinnisoraa, kisianni Canadamut ungasinneq, amerikamiunillu suleqateqarnerup annertusiarortnera pissutigalugu Canadami akisussaaffiit USA-miit isumaginissaat ajornakusoortippai. Danskitaallartitaqarfiat Ottawamiittoq aamma Torontomi danskit generalkonsuuleqarfiat ukiuni kingullerni Canadami kalaallit suliffeqarfiinik ikuuttarsimavoq, niuernerli suliasaqarfittut tiguneqarnikummat pissusissamisuussalluni suleqatigiinneq taanna nunatta sinniisoqarfissaanit isumagineqaleruni.

Canadap tungaanit taamanikkut Canadami nunanut allanut ministeriusup Melanie Jolyp december 2024 Canadap naalakkersuisuisa Issittumut Nunanut Allanut politikki saqqummiuppaa. Tassani Canadamit saqqummiunneqarpoq Canadami naalakkersuisut piffissap sivisunngitsup ingerlanerani generalkonsulatimik Kalaallit Nunaanni ammaassallutik. 2025 novemberip aallartisimalernerani konsulateqarfik Nuummi pisortatigoortumik ammarneqartussaagaluarpooq, ammarneqarnissaali ministerimik peqataaffigineqartoq 2026-p aallartisimalerneranut kinguartinneqarpoq ammaanersiornissap nalaani silarlunna pissutigalugu. Taamaakkaluartorli 2025 ukiaaniilli Canada Kalaallit Nunaanni sinniisuutitaqarpoq, tassanilu Nuummiit diplomatimut tungassuteqartut ingerlataralugit. Canadamiut Nuummi diplomatiimik inissisimatitaqalerneratigut Canadap Kalaallit Nunaatalu ataqatigiinnerat annertuseriarteqqinneqarpoq. Ataavartumik oqaloqatigiinnerit, oqartussaasut akunnerminni ataqatigiissaarinerit, suliffeqarfiit kattuffiillu nunat taakku marluk akornanni periarfissaat pitsanngoriarput. Siunissarlu eqqarsaatigalugu naatsorsuutigineqarpoq aningaasarsionnikkut annertusiarortneq aammalu issittumi politikkimut, atortulersuutitigut, silap allanngoriartorneranut aammalu nungusaataangitsumik ineriartornermi suleqatigiinnissat annertusiarortnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Canadap diplomatimik sinniisuutitaqalerneratigut Canadami Kalaallit Nunaannilu naggueqatigiit Inuit qanimut attaveqatigiinnerat aamma nukittorsarneqassaaq, tassani kulturikkut, ilinniartitaanikkut inuussutissarsionnikkullu suleqatigiinnerulissallutik. Ataatsimut isigalugu konsulatimik ammaanermi Kalaallit Nunaata Canadallu akornanni annertunerusumik aaqqissuullugaasumillu suleqatigiinnissat annertuumik tunngavissinneqarput.

Inunnik suleqateqarneq, tassunga ilanngullugit Nunavut aamma Alaska

Amerikami Avannarlermi suleqatigiinnermi immikkut sammiviusoq tassaavoq tassaajuassalluni Inuit akornanni suleqatigiinneq. Ileqqusoq malillugu nunarput Inuit Circumpolar Council aqqutigalugu Canadami aamma USA-mi Inunnik suleqateqarsimavoq, kisianni aamma Canadami Nunavumi, Nunavimmi, Inuvialunni kiisalu Nunatsiavumi toqqaannarnerusumik suleqateqartoqarluni, taamaalilluni Canadami Inuit katillutik 65000 peqataallutik. Canadami Inuit peqatigalugit suleqatigiinnermut immikkut pisartoq uteqqiattoq tassaavoq Ottawami ataatsimeersuarneq Nothern Lights, ukioq allortarlugu ingerlanneqartartoq. 2025-p aallartinnerani kattuffimmik nittarsasseqqittoqalerpoq, taannalu maanna taagorneqarluni Aqsarniit Trade Show and Conference.

Suleqataasut pingaarnerit tassaapput Nunavumi naalakkersuisut, ilaatigut nunatta saniliini qaninneraasoq, ilaatigullu Canadami nunani amerlanerpaamik Inulik. Naalakkersuisut Siulittaasorisimasaat aamma Nunavumi Premier P.J. Akeeagok taamaalillutik 2022-mi aggustip 26-iani ataatsimoorlutik siunniussamik nalunaaruteqarput, suliassaqarfinni arlalinni nunatta aamma Nunavut akornanni atassutit annertusiniarlugit. Siunniussamik nalunaaruteqarnerup kingorna takussutissat siullersaat tassaavoq Iqaluit aamma Nuup akornanni 26. juni 2024-mi timmisartukkut attaveqalerneq, tassani sinniisoqarfiup pisortaa peqataavoq. Washington D.C.-mi sinniisoqarfik aammalu Nunavummi naalakkersuisut Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu 2022-mi qanoq iliuuseqarnissamut nalunaaruteqarneq malitseqartinniarlugu ataavartumik ataatsimeeqatigiittarput.

Alaskami Inunniit pigineqartunik suliffeqarfinnik angisuunik ingerlaavartumik isumaqatigiissusiornerit pilersinneqartarsimapput, soorlu Nuna Regional Corporation aamma Olgoonik Coporation. Ingerlatseqatigiiffinnik taakkuninnga annertunerusumik atassuteqarnissaq sulissutigineqarpoq, pingaartumik aatsitassarsiornerup kiisalu sakkutooqarfinnik kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarnerit iluini ingerlatseqatigiiffiit akuunerinut atassuteqartunik. Alaskameersunik suliffeqarfitsigut aningaasaliisartut, ilaatigut Inunnit pigineqartunit ingerlatseqatigiiffinniit aningaasanik tunngaveqartut, aamma Kalaallit Nunaanni takornariaqarnerup iluani aningaasaliinissamik soqutiginnipput.

Inuussutissarsiornermik ingerlataqartunik suleqateqarneq

Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi sinniisoqarfia ingerlaavartumik Royal Greenlandimik (RG), Air Greenlandimi aamma Visit Greenlandimik suleqateqarpoq. RG 2018-imi Bostonimi allaffimmik tuniniaavimmik pilersitsimalli suliffeqarfissuup Amerikami Avannarlermi ingerlatani annertusiartuinnartissimavai. Sinniisoqarfik RG-ip Amerikami Avannarlermi allaffianik ingerlaavartumik ataatsimeeqateqartarpoq aammalu sinniisoqarfimmi suliffimmi sungiusartut najugaqarnerminni piffissami sivikitsumi RG-imiillutik allaffimmi paarlaasseqatigiittarnissamik qulakkeerinnittumik isumaqatigiissuteqarlutik. Tassani siunertaq tassaavoq RG-ip allaffiata Amerikami Avannarlermiunnarnik inuttalimmi inuusuttunik Kalaallit Nunaanneersunik akuutitaqarnissaq, kiisalu ilinniartuni nunani tamalaani atorfeqarnikkut qaffakkiartornissamik soqutiginnilersitsisoqarnissaa.

Tassunga tunngatillugu sinniisoqarfik Air Greenlandimik kiisalu Visit Greenlandimik ingerlaavartumik oqaloqateqarpoq taakkulu Amerikami Avannarlermi niuernermi periusissiaannut ikiuuttarluni. Nuuk International Airport 28. November 2024-mi ammarneqarpoq, nunatta Amerikallu Avannaani kangiani innuttaasut eqiteruffiannut timmisartukkut atassuteqalissaaq.

Tamanna tunngavigalugu Inuussutissarsiornermut, Niuernermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik sinniisoqarfillu piffissami november 2024-mi inuussutissarsiortunik nittarsaasseqattaarpoq, Washington D.C.-mi aamma New Yorkimi. Taamaalillutik Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinut sammitinneqartumik aaqqissuussinerupput, nunarput aalisakkanik avammut tuniniaasutut kiisalu takornariarfissatut ukkatarineqarluni. Ilulissani Qaqortumilu mittarfiit ammarneqarnerannut atatillugu 2026-mi aaqqissuusseqqinnerit allat ingerlanneqassanersut isumaliutigineqarumarput.

13. Kalaallit Nunaata Reykjavíkimi

Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Reykjavíkimi sinniisoqarfia 2018-mi ammarneqarpoq, danskillu aallartitaqarfianut attuumanngitsumik namminerisaminik allaffeqarluni. Sinniisoqarfik sinniisoqarfiup pisortaanik aallartitamik, Nuummi nunanut allanut naalackersuisoqarfimmit AC-fuldmægtigimik atukkiussamik tassani atorfilimmik inuttaqarpoq.

Sinniisoqarfiup ullunnarni sulinera Naalackersuisut Siulittaasuata Islandillu Statsministeriata akornanni Suleqatigiinnissaq pillugu nalunaarummi oktoberimi 2022-meersumi, kingornalu oktoberimi 2025-mi uppersaqqinneqarpoq, kiisalu nunanut allanut politikkikkut periusissiami “Pineqartilluta ilaassaagut” taamatullu aamma sinniisoqarfimmut aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani allasimasuni anguniakkanik kissaatinillu aallaaveqarpoq. Taamaalilluni Naalackersuisut suleqatigiinnarni pioreersuni politikkikkut niuernikkullu nunat taakku marluk akornanni attaveqaataannik nukittorsaanissamik isumaginninnermut ineriartortitseqqinnermullu pingaarnersuineramik piviusunngortitsinissamut ilapittuinissaq, sinniisoqarfiup suliassaraa.

Islandimik suleqateqarneq

2022-mi Islandip Kalaallillu Nunaata akornanni suleqatigiinnissamik nalunaarut taamanikkut Naalackersuisut Siulittaasuannit taamanikkullu statsministerimit Katrín Jakobsdóttirimit atsiorneqarpoq. Oktobarimi 2025-mi maanna Naalackersuisunut siulittaasup Islandimilu statsministerip Krístrún Frostadóttirip Nuummi pisortatigoortumik tikeraarnermi suleqatigiinnissamut nalunaarut uppersaqqippaat. Suleqatigiinnissamut nalunaarut aallussivinnik arfineq marlunnik pingaarutilinnik imaqarpoq:

1. Niurneq
2. Aalisarneq
3. Aningaasaqarnikkut suleqatigiinneq
4. Silaannaap pissusaata allanngoriartornera uumassusillillu assigiinngiaartuunerat
5. Suaassutsit akornanni naligiissitaaneq
6. Ilinniartitaaneq ilisimatusarnerlu
7. Kulturikkut suleqatigiinneq

2022-mi suleqatigiinnermik nalunaarutip atsiorneqarnerata kingorna atuutilersitsinissamut pilersaarut naalackersuisoqarfiit oqartussaasut qanimut oqaloqatigalugit isumaqatiginninniutigineqarpoq. Atuutilersitsinissamut pilersaarut Naalackersuisut juunimi 2024-mi akueraat.

Tamanna tunuliaqutaralugu Nunanut allanut ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik naalackersuisoqarfiit akimorlugit aalajangersimasumik ataqatigiissaarisuqatigiinnik pilersitsinissaa siulersuinissaalu Naalackersuisut akueraat.

Peqatigisaanik Nunanut allanut ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik niuernikkut suleqatigiissitamik islandimiut-kalaallit niuernermik ataatsimut suleqatigiissitaanni ilaasussamik

pilersitsinissamik siulersuinissamillu piginnaatinneqarpoq. Kingorna Naalackersuisut oqartussaaffiisa 2025-mi allanngortinneqarnerannut atatillugu, nunat tamat akornanni niuernermit immikkoortoq Inussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiuuteqarnermut, Inatsisit atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmut nuunneqarpoq. Tamatuma niuernermit suleqatigiissitamut akisussaaffiup naalackersuisoqarfimmut tassunga inissinneqarnera kinguneraa.

Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik ataatsimut ataqatigiissumillu atuutilersitsinermik sulinermit aqutsineq qulakkeerniarlugu suli naalackersuisoqarfiit akimorlugit ataqatigiissaarisooqatigiinnik pingaarnertut aqutsinermik ataqatigiissaarinermillu ingerlatsivoq. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaata Islandillu nunanut allanut sullissiviini Senior Officialsit (atorfilittasa nuimasut) nunat tamat akornanni suli pitsaasumik suleqatigiinneq ataqatigiissakkamillu atortuulersitsineq qulakkeerniarlugu, ukiumut marloriarlutik aalajangersimasumik ataatsimeeqatigiittarput.

Naalackersuisoqarfiit akimorlugit suleqatigiissitap oqartussaaqarfiit akimorlugit ataqatigiissaarinikkut atuutilersitsinissamik pilersaarutip ataatsimoortup siuariartornera ikorfartussavaa. Tamatuma saniatigut suleqatigiissitap kalaallit suliffeqarfiisa, ingerlatsiviisa kattuffiisalu attuumassuteqartut akuutinneqarneraat ataqatigiissassavaa. Inuiaqatigiinni ingerlatsisut attuumassuteqartut allat aamma akuutinneqarsinnaapput.

Pilersaarummik atuutilersitsinermik suliaqarneq Kalaallit Nunaanni Islandimilu inatsisartunut qinersitsisoqarneranik kiisalu USA-mut attavinni pissutsinit sunnerneqarput. Islandimi 2024-p naanerani inatsisartunut qinersinerup kingornalu 2025-mi upernaakkut Inatsisartunut qinersinerup, piffissat ilaanni naalackersuisunngortitsinissanik politikikkullu pingaarnersiukkanik utaqqineq suliap tamakkiisumik aallartinnissaanut utaqqineqarnerat kinguneraa.

Islandimik suleqateqarnerup soqutigineqarnera annertusiartorpoq

Sinniisoqarfiup Islandimi isumassarsiornermini suleqatigiinnermullu periarfissarsiornermini, kalaallinik ingerlatsisunik ikorfartuinermit sulinermini Islandimi suleqatigiinnissamut soqutiginninnerup annertusiartornera suli malugisarpaa. Sinniisoqarfiup sulinera ilaatigut Inatsisartut politikikkut ataatsimiititaliaanni, kommunini namminersortunilu soqutiginnittuni pisortatigoortumik tikeraarnissamut pilersaarutinik piareersaasiornerni ilitersuinernik imaqarpoq. Tikeraarnissanut isumassarsiornernullu pilersaarutit sularilluakkat Islandip Kalaallillu Nunaata akornanni attaveqaatinik nukittorsaaqataanissaanut qulakkeerinninnissamik siunertaqarpoq.

Reykjavik International Games ukiut tamaasa ingerlanneqartarpoq, tamannalu timersornermik malunnartitsiniarneruvoq annertoq, tassanilu timersuutini assigiinngitsuni 20-t missaanniittuni unammisoqartarpoq. Nuuk Svømmeklub sulorarnermilu nunanut allanut unammisartut ukiut tamaasa unamminerni taakkunani peqataasarput. Kalaallit Nunaanni assammik arsarlutik nunanut allanut unammisartut aamma Reykjavikimi 2025-mi ukiakkut sungiusaqatigiipput. Tamatuma saniatigut TAAK Timersoqatigiiffiit Assammik Arsartartut Kattuffiat, Islands Håndboldforbund kiisalu Færøernes Håndboldforbund nunat pingasut taakku akornanni assammik arsarnermik nukittorsaaussamik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissusiorput. Atsioqatigiinneq Reykjavikimi ulloq 15. oktober 2025 ingerlanneqarpoq. Sinniisoqarfik imatut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummik suliaqanngilaq, sinniisoqarfiulli qanoq assammik arsarnermik

ineriartortitsinermik ikorfartuisinnaanera pillugu TAAK Timersoqatigiiffiit Assammik Arsartartut Kattuffiannik oqaloqatiginninnernik ingerlatsivoq.

Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni naalackersuisoqarnikkut inatsisartoqarnikkullu politikikkut attaveqatigiinneq suli annertusiartorpoq, tamannalu aamma atorfilittatigoortumik attaveqarnerit annertusineranni takussutissaqarpoq.

Arctic Circle Assembly

Islandimi sinniisoqarfiup Naalackersuisut ukiumoortumik Arctic Circle Assemblymi (ACA) ataatsimeersuarnerni, ukiut tamaasa Reykjavikimi ingerlanneqartartumi, peqataanerannik piareersaasiornermi ataqatigiissaarinermilu suli at annertuut isumagisarpai. ACA ataatsimeersuarnernup issittumi naalagaaffiit namminneerlutik oqaaseqarlutillu Issittumi ineriartorneq pillugu oqallinnermi pingaarutilimmik oqariartornissamut periarfissiisarnera pissutigalugu, Kalaallit Nunaannut annertuumik naleqarpoq. Tamatuma saniatigut ataatsimeersuarneq attaveqarnikkut sinaakkutaavoq, tassanilu ingerlatsisut pingaarutillit piffimmi ataatsimi katerittarput. Sinnaakkut tamanna Naalackersuisut suleqatinik pioreersunik suleqatigineqarsinnaasunillu pingaarutilimmik ataatsimeeqateqarnikkut ingerlattarpaat.

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu Allanut Naalackersuisoq kingornalu Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq 2024-mi 2025-milu ACA-mi peqataapput.

2024-mi ammaanersiornermi Naalackersuisup Kalaallit Nunaata nunanut allanut, sillimaniarnermut illersornissamilu politikikkut periusissiaa "Pineqartilluta ilaassaagut" oqalugiaatigaa. Ataatsimeersuarnerni peqataasunut 2.500-nit amerlanerusunut oqalugiarnermi Naalackersuisup Kalaallit Nunaata Issittumi Siunnersuisooqatigiinni siulittaasoqarfimmi siulersuinissamini pingaarnertitat erseqqissaatigai. Avannaanit-avannaanut suleqatigiinnerup nukittorsarnissaata kujataanillu-avannaanut suleqatigeeriaatsit nalinginnaasut unammillerneqarnissaata pingaarutaa erseqqissarpaa.

Taamattaq Naalackersuisoq Kalaallit Nunaat nunat tamat akornanni suleqatitut pillugu oqallitsitsinermi ornigarneqarluartumi aqqissuillunilu aggersaasuvoq. Tassani Canadami Islandimillu politikerit atorfilittallu peqataapput. Taamatuttaarlu Inatsisartut Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu politikkimut ataatsimiititaliaanni siulittaasoq peqataavoq. Naalackersuisut Inatsisartullu Kalaallit Nunaata nunanut allanut, sillimaniarnermut illersornissamullu politikikkut periusissiaanik ataatsimoorlutik nunat tamat akornanni saqqummiinerat maluginiarneqarpoq. Periutsip Kalaallit Nunaata nunat tamat akornanni tatiginartuunera erseqqissarpaa.

ACA ulluni 16. – 19. Oktober 2025-mi ingerlanneqarpoq, tassanilu Kalaallit Nunaat siammasissumik peqataatitaqarpoq. Naalackersuisut, Kunneqarfiup issittumut allartitaa Kenneth Høegh kiisalu kalaallit suliffeqarfii kattuffillu ataatsimiinnerni, oqallinnerni inersuarmilu ingerlatsinerni arlalinni peqataapput.

ACA Kunneqarfiup Issittumi Siunnersuisooqatigiinni siulittaasuutitaqarneranik annertuumik aallussivoq, tamannalu inersuarmi siunnersuisooqatigiit sulinerannik oqallinnikkut ersersinneqarpoq. Peqatigisaanik pilersaarutip ilaani sammisat Issittumi siunnersuisooqatigiit suliassaqarfisa iluanniittut annertuumik sammineqarput, tassani silaannaap pissusaa avatangiisillu, uumassusillit assigiinngiaartuunerat, Issittumi inuiaqatigiinni piujuartitsisumik ineriartorneq kiisalu issittumi umiarsuarnik angallanneq imaanilu avatangiisit ilanngullugit.

Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq inersuarimi oqallinnermi peqataavoq, tassanilu nunatta nunat tamat akornanni issittumi suleqatigiinnermi inissisimaneranik Naalackersuisullu aningaasaqarnermut, aatsitassanut ilinniartitaanermilu immikkoortumi ineriartornermut atatillugu pingaarnersiunerat sammeneqarput. Inersuarimi oqallinnermi Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq oqalugiarnera kingornalu Inuussutissarsiornermut, Nukissiuutinut, Aatsitassanut, Inatsisit atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoq kiisalu Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq peqataapput.

Tamatuma ingiaqatigisaanik Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoq Islandimi nunanut allanut ministerimik Þorgerður Katrín Gunnarsdóttirimik, Finlandip nunanut allanut ministerianik Elina Valtonenimik, Canadap Issittumut ministerianik Rebecca Chartrandimik, Savalimmiut nunanut allanut ministeriannik Sirið Stenbergimik kiisalu Sasakawa Peace Foundationimeersunik ataatsimeeqateqarpoq.

Tamatumalu saniatigut kalaallit ingerlatsisut issittumi politikki isumannaallisaanerlu, silaannaap pissusaata allangoriartornera, piujuartitsisumik aningaasaqarnikkut ineriartorneq kiisalu nunap inoqqaavisa aningaasaqarnikkut imminnut oqartussaaffiginerat pillugu qulequtakkaartumik ataatsimiinnerni arlalinni peqataapput. Tamatuma saniatigut inuussutissarsiornermik ingerlatsisut nunatsinneersut nunarsuup immikkoortuani ineriartorneq, aningaasaliinerit inuussutissarsiornermilu periarfissat pillugit oqallinnernut ilapittuipput. Taakku saniatigut kalaallit ilisimatusartut kattuffiillu silaannaap pissusaa, pinngortitami isumalluutit Issittumilu allangoriartornerup inuiaqatigiinnut kinguneqaatai pillugit ataatsimiinnernut peqataapput.

Pilersaarutit ilaattut Issittumi Siunnersuisooqatigiinni siulittaasoqarfik, Nunanut allanut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisumit siulersorneqartoq, ACA-p naggataarnersiorneranut kalaallit nipilersortartut nipilersorfigisaanni qaaqquisuuvoq, tassanilu kalaallit mamartuutaat aalisakkat raajallu sassaalliutigineqarput.

Kalaallit ataatsimut ACA-mut peqataanerat nunatta nunat tamat akornanni Issittumi ineriartornerup oqallisigineqarneranut peqataaqataavoq, taamatullu aamma naalackersuisunik, ilisimatusaqatigiinnik, namminersorlutik inuussutissarsiornermik inuiaqatigiinnilu ingerlatsisunik Issittumit tamarmeersunik oqaloqatiginninnermik suleqatigiinnermillu nukittorsaasuvoq.

14. Kalaallit Nunaata Beijingimi Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Beijingimi sinniisoqarfia 2021-p naanerani COVID-19-p nunarsuaq tamakkerlugu tunillaassuunnerata nalaani pilersinneqarpoq, taamaammallu aatsaat 2023-p ukiaani pisortatigoortumik ammarneqarluni. Sinniisoqarfik danskit Beijingimi aallartitaqarfiani immikkut ineqarluni inisseqqavoq, sinniisoqarfiullu pisortaanik allatsimillu piffimmeersumik inuttaligaalluni. Sinniisoqarfimmi pisortatut atorfik 2025-lli aasaanerani inuttaqanngilaq.

Naalackersuisut Kinamiinneranni aallartitaqarnikkut, aningaasaqarnikkut kulturikkullu Kalaallit Nunaata avammut niuerneranik takornariartitsinermillu nukittorsaanissaq nittarsaassinissarluk immikkut aallutaralugit, Kalaallit Nunaata Kinallu akornanni attaveqaatinik sanarfillunilu piujuartitsinissaq siunertaavoq.

Sinniisoqarfimmi pisortaq pisortatigoortumik Japanimut, Koreamut Kujallermut Singaporemullu saniatigut aamma aallartitaavoq. Kinap saniatigut nunat pingasut taakku Issittumi Siunnersuisooqatigiinni nunatut alaatsinaattutut ilaapput, taamaammallu Issittumi suleqatigiinneq Asiama Asiamaillu aallutarineqarpoq. Taamaammatt Kalaallit Nunaata Beijingimi sinniisoqarfia aamma ingerlaavartumik danskit Kinami illoqarfissuarni Guangzhoumi Shanghaimilu kiisalu Taipei-imi Taiwanimi sinniisoqarfiinik suleqateqarpoq.

Kina nunarsuarmi nunat aningaasarsiortut annersaata tulleraa, 1,4 milliardinillu inuttaqarluni. Kalaallit suliffeqarfii 1990-killu qiteqqunnerannit aalisakkanik qalerualinnillu Kinamut avammut niuerneramik ingerlatsipput, Kinalu sulit Kalaallit Nunaata Asiama pingaarnertut annerpaatullu aalisakkanik tunisassianik avammut niuerfigaa. Avammut niuerneq danskit koruunianik 2,6 milliardit missaannik naleqarpoq, pingaarnertullu raajat ooriikkat qalipaajakkallu, raajat qalipallit, qalerallit, saarullit saattuallu niuerutaasrput.

Kinami niuerfimmu tapiliullugu kalaallit tunisassiaannik avammut niuerneq annertoq Japanimi niuerfimmu pisarpoq. Royal Greenland 1989-mili Tokyomi Japanimi niuerneramik allaffimmik ammaapput. Royal Greenland Qingdaomi Kinami niuerneramik allaffimmik 2002-mi ammaapput. Polar Seafood aamma Asiama niuerfimmu annertuumik avammut niueruteqartarpoq. Kalaallit Suliffeqarfii Kunngaqarfimmi aalisakkanik qalerualinnillu Kinamut niuertartuni tamani annersaapput.

Kalaallit Nunaata nunanut allanut, sillimaniarnermut illersornissamullu politikikkut periusissiaa "Pineqartilluta ilaassaagut" naapertorlugu Naalackersuisut Kangianik ungallermik suleqateqarneq annertusarniarlugu suliaqarput. Kinamut, Japanimut, Korea Kujallermut Singaporemullu niuernerami, avammut niuernerami, ilinniartitaanermi, ilisimatusarnermi takornariartitsinermilu attaveqaatit pitsanngorsarneqarlutillu ineriartortinneqassapput. Sulinermi tassani Kalaallit Nunaata Asiama oqartussanut suleqatinullu toqqaannartumik atassuteqarnera pingaaruteqarpoq.

Sinniisoqarfik Beijingimmi nunanut allanut niuerneramullu ministereqarfimmik arlalippassuariarluni ataatsimiinnerni peqataasarpoq, pisortatigoortumillu aaqqissuussinerni, Kinami oqartussat 2024-mi 2025-llu ukiuata affaani siullermi ingerlaavartunik aaqqissugaanni

peqataasarpoq. Taamaalilluni ersarissuunermik pilersitsisoqarlunilu suliffeqarfinnik kattuffinnilu arlalinnik suleqatigiinnerit pilersinneqarput.

Niuernermut immikkoortoq

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq 2023-mi Beijingimi 2024-milu Københavnimi Kinap niuernermut ministerianut tullersortimik Ling Ji-mik Kinap Kalaallilu Nunaata akornanni killeqanngitsumik niuernermik isumaqatigiisummik isumaqatiginninniarnit allartinneqarsinnaanerit pillugu pisortatigoortumik sinaakkutit pilersinneqarnissaannut periarfissat oqaluuseriniarlugit nuimasunik peqataaffigineqartunik marloriarluni ataatsimeeqateqarpoq.

2025-mi Naalakkersuisuni oqartussaaffinnik allannguinermt atatilugu nunat tamat akornanni niuernermut immikkoortoq Inuussutissarsionermut, Aatsitassanut, Nukissiuutinut, Inatsisit atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmut inissinneqarpoq. Tamatuma Kalaallit Nunaata nunallu suleqatigineqartut akornanni nunat tamat akornanni niuernermik isumaqatigiissutinut akisussaaffiup naalakkersuisoqarfimmi tassani aallaaveqarnera malitsigaa.

Takornariaqarnermut tunngasut

Atorfilittatigoortumik ataatsimeeqatigiinnerit arlallit ingerlaavartumik visumimik malittarisassat eqaallisarnerisigut Kalaallit Nunaannut takornariatut tikeraarnissamut qinnuteqarnermi sulinerup eqaannerulernissaa qulakkeerniarlugu ingerlanneqarput. 2024-p naanerani Kinap visumeqarnani aaqqissuussineq avammut nalunaarutigaa, tamatumalu Kunneqarfik tamakkerlugu naalagaaffimmi innuttaassuseqartut siusinnerusukkut qinnuteqartarnermik ingerlatsinatik ullut 30-t tikillugit Kinamut tikeraarsinnaanerit kinguneraa.

Kinamiut nunanut Schengenimi suleqatigiinnermt peqataasunut allanut visumimik qinnuteqarnerisa amerleriarnissaannik ilimagisat malillugit, Kinami visumimik qinnuteqarnermi isumaginnittut (VFS) aama Danmarkimut, Savalimmiunut Kalaallilu Nunaannut qinnuteqartut 2025-mi 30 procentit missaannik amerleriarnissaat missingiuppaat. Tamanna 2024-mit annikitsumik amerleriarneruvoq, sulili isumalluutinik annertuunik piumasaqarfiulluni.

Kinamiut Kalaallit Nunaannut visumimik qinnuteqaataat 2024-mi 2023-mut tamarmut sanilliullugu 114 procentinik amerleriarnerat pingaarnertut ineriartorneruvoq. Tamanna Kalaallit Nunaannut visanik 3.200-nit amerlanernik inerneqarpoq. Kinamiut 2025-mi visumimik qinnuteqaataasa amerlassusaasa inaarutaasumik naatsorsornerat utaqqineqarpoq.

Takornariat suli amerliartornissaat naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu takornariatitsinermt attaveqaatit ineriartornerannut ataqatigiissillugu takuneqassaaq, tassani Nuummi Ilulissanilu nunat tamat akornanni mittarfiit nutaat ilanngullugit.

15. Kalaallit Nunaata Københavnimi Sinniisoqarfia

Kalaallit Nunaata Københavnimi Sinniisoqarfia Naalackersuisut Siulittaasuata oqartussaaffiisa ataaniippoq. Sinniisoqarfik Københavnimi aallartitaqarfinnut atassuteqaatitut atuuppoq, taamaammallu Nunanut allanut Iisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfimmik qanimut suleqateqarluni.

Sinniisoqarfik Naalackersuisut peqatigalugit sinnerlugilluunniit nunani allani naalackersuisut sinniisaannik aalajangersimasumik ataatsimeeqatiginninnerni peqataasarpoq.

2024-mi Københavnimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia kalaallit ujaraataasa pinnerasaasiassat aallartitanut saqqummersinneqarnerannut atatillugu Designmuseum Danmarkimi pisoqartitsinermik aqqissuussivoq.

2024-mi Amerikamiut præsidentiata oqariartornera tunuliaqutaralugu, Københavnimi Kalaallit sinniisoqarfiat 2025-mi saaffiginninnerit annertuserujussuarnerannik nalaataqarpoq.

Ukiut tamaasa januaarip qaammataani Naalackersuisut Siulittasuat qaaqqusisoralugu ministerinut, aallartitanut suleqatinullu ukiortaami ilassinninneq ingerlanneqartarpoq. Ukiortaami ilassinninneq Nordatlantens Bryggemi ingerlanneqartarpoq, ukiuni kingullerni Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni annertuumik uukkatarineqarnerata kingunerisaanik ornigarneqarluartarpoq. Tamanna ingammik 2025-mi maluginiarnarpoq, tassani pisarnermisut orniguttartut saniatigut tusagassiortut amerlasuut takkupput.

Taamattaq Københavnimi sinniisoqarfik 2025-mi nunanit allanit sinniisunik ataatsimeeqateqarnerni akuutinneqarnermik annertunerusumik nalaataqarfiuvoq. Københavnimi aallartitaqarfiit arlallit 2025-p ingerlanerani Kalaallit Nunaanni pissutsinik ilisimasaqarnerulerumallutik Københavnimi Sinniisoqarfimmik ataatsimeeqateqarnissaq qinnutigaat. Kingorna nunanit allanit arlalinnit sinniisut suleqatiginninnissamut aningaasaliinissamullu periarfissanik misissuiniarlutik Kalaallit Nunaannut tikeraarput.